

H. Rossier

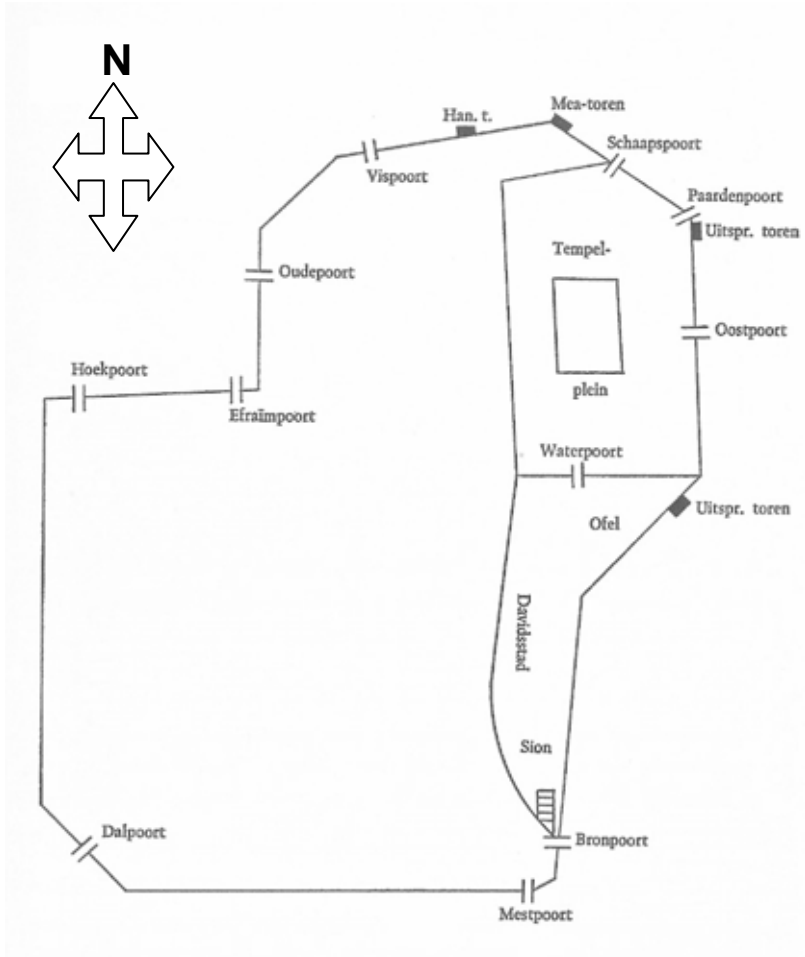
**BESCHOUWINGEN OVER
HET BOEK NEHEMIA**

REVISIE 2009

Oude Sporen 2009

INHOUD

Inleiding	4
Hoofdstuk 1 - Nehemia's zending	6
Hoofdstuk 2-7 - toestand van het volk in burgerlijk opzicht	8
Hoofdstuk 2 - Nehemia vertrekt naar Jeruzalem en bezichtigt de plaatsen	8
Hoofdstuk 3 – De muur	12
Hoofdstuk 4 - Hindernissen van buiten	23
Hoofdstuk 5 - Hindernissen van binnen	29
Hoofdstuk 6 - Persoonlijke aanvallen	32
Hoofdstuk 7 - Ordening van de dienst van het huis des Heren, van het stadsbestuur en de geslachtsregisters	39
Hoofdstuk 8 - 10 - De godsdienstige toestand van het volk	44
Hoofdstuk 8 - Het wetboek en het Loofhuttenfeest	44
Hoofdstuk 9 - Verootmoediging, afzondering, belijdenis	49
Hoofdstuk 10 - Vernieuwing van het verbond	54
Hoofdstuk 11 - Jeruzalem weer bevolkt	57
Hoofdstuk 12 - De inwijding van de muur	60
Hoofdstuk 13 - De persoonlijke kracht van het geloof	64

Figuur 1 - Schets van de muren van Jeruzalem in de dagen van Nehemia

INLEIDING

Het boek van Nehemia, de zoon van Hachalja, volgt niet onmiddellijk op dat van Ezra. Het begint in het 20^e jaar van Arthahsasta (Xerxes-Langhand), d.w.z. 13 jaar na de aankomst van Ezra in Jeruzalem (vgl. Ezra 7:7), komt die als resultaat had de gebeurtenissen verhaald in de hoofdstuk 7 tot 10 van zijn boek. Tijdens die 13 jaren waren de "ontkomenen" in schande en grote ellende gekomen.

Weliswaar was de tempel herbouwd, maar in een stad zonder verdedigingsmiddelen bevonden deze armoedige weergekeerde ballingen zich voortdurend in gevaar onder de aanvallen van hun vijanden te bezwijken, terwijl het huis van God, dat het voorwerp van hun liefderijke zorg was, gevaar liep opnieuw te worden verwoest.

Het verhaal van Nehemia beslaat een tijdperk van ongeveer twaalf jaren. Het behandelt een ander onderwerp en heeft dus ook een andere strekking dan dat van Ezra. In dit laatste hebben we gezien hoe het altaar weer op zijn plaats was gesteld, de fundamenten van de tempel gelegd waren, het huis zelf gebouwd was en dat dit alles gevolgd was door de reiniging van het volk ten aanzien van zijn onheilige verbintenissen. In het boek Ezra gaat het dus om de eredienst van het volk van God, en de zedelijke toestand die ermee gepaard moet gaan. Nehemia houdt ons bezig met het herstel van de muren, poorten en huizen van Jeruzalem. Wanneer Ezra ons dus het herstel van Juda en Benjamin voorstelt in godsdienstig opzicht, Nehemia heeft het over het herstel in burgerlijk opzicht. In de loop van deze beschouwingen zullen we dan zien welke betekenis dit laatste voor ons heeft.

We treffen hier geen Zerubbabel en geen Jesua aan, de een landvoogd van koninklijken bloede, de ander een hogepriester, die aan het hoofd van het volk staan om het te leiden, ook geen

profeten om een reveil te bewerken, zelfs geen schriftgeleerde van priesterlijk geslacht zoals Ezra, ten einde het volk de wet van Mozes in herinnering te brengen en het te reinigen. Zeker, deze schriftgeleerde had van de koning vrijheid van handelen in burgerlijke zaken gekregen, maar alleen op grond van het vertrouwen dat zijn zedelijk karakter inboezemde (7:25) en hoewel hij het recht bezat dit gezag uit te oefenen, heeft hij dat toch niet nagestreefd. Al zijn ijver en belangstelling waren gericht op de geestelijke toestand van het volk, welks middelpunt het huis van God was geworden.

Nehemia is noch een man van een bepaalde stand, noch iemand van gezag. Hij is met zijn functie bekleed krachtens het vertrouwen dat de koning in hem stelt, wiens hofschenker hij is. En op grond daarvan, maar tevens onder de hoge hand van God, die alle dingen bestuurt, zelfs menselijke gevoelens, geeft de koning aan Nehemia een opdracht en schenkt hem de titel van landvoogd.

Zoals we in het boek Ezra zagen, droeg het volk het karakter van een overblijfsel naar Gods gedachten. Na een periode van moedeloosheid kwam toen een opwekking en ten slotte een zedelijk herstel door middel van de Schriften. Nehemia geeft een heel ander beeld. De toestand van het volk is in alle opzichten erg achteruit gegaan, zowel zedelijk als in uiterlijke omstandigheden. Tegenover deze nood schijnt de tegenstand van de vijand dan ook niet te overwinnen, te meer omdat zijn listen vele zijn. Alleen Gods genade kon daaraan een gunstige wending geven, maar dan moesten de werktuigen die Hij zou gebruiken, toegerust zijn met geduld, volharding en wilskracht. Dit zijn nu juist de karaktertrekken die Nehemia aan de dag legt.

HOOFDSTUK 1 - NEHEMIA'S ZENDING

Nehemia bevond zich in Susan, aan het hof van dezelfde Perzische koning Artahsasta die Ezra begunstigd had, toen hij uit Babel naar Jeruzalem was opgetrokken. In Susan kreeg hij van een van zijn broers, en van enkele mannen met hem uit Juda meegekomen, berichten over de "ontkomenen" die in het gebied aan de overzijde van de rivier, d.w.z. in het land van Israël, woonden, met bijzonderheden over de treurige toestand van de heilige stad. Wat hij hoort over de ellende en de smaad van het volk, over de puinhopen van de stad en haar vernielde muren, vervult hem met diepe droefheid. Nadat dit armzalige overblijfsel tot herstel gekomen was, werd het onafgebroken bedreigd een prooi te zullen worden van vijanden, die samenspannen om het te vernietigen. Het had door eigen schuld nog niets opgericht dat blijvend was. Wat hadden de mannen van Juda in al die voorbijgegangene jaren dan toch gedaan? De energie die voor een ogenblik bij hen was opgewekt om zich te reinigen van het kwaad, ontbrak hun thans om zich tegen de vijand te beschermen.

En wat zou er nu gebeuren? Ezra had het gevoel gehad dat de wederopbouw van Jeruzalems muren noodzakelijk op de bouw van de tempel zou volgen, als het volk zijn wandel in de geest van die opwekking zou blijven voortzetten. Maar dit was niet het geval geweest. Jaren waren er verlopen zonder een enkele 'gebeurtenis die activiteit of geestkracht toonde; niets anders was er te bespeuren dan al maar toenemende ellende en smaad.

Als Nehemia dit alles verneemt, verootmoedigt hij zich diep, evenals Ezra en alle mannen Gods dit deden in dagen van verval. "Ik zette mij neer, weende en bedreef rouw, dagen lang. Ook vastte en bad ik voor het aangezicht van de God des hemels" (vs. 4); evenwel niet voor een vaststaande zonde, zoals Ezra (hfdst. 9), maar vanwege de ellende die het volk

door zijn gebrek aan volharding en vertrouwen op God veroorzaakt had. Nehemia begint met de trouw van God te erkennen ten opzichte van hen die Hem gehoorzamen; vervolgens belijdt hij Israëls zonden tegenover God, zonder daarbij op enigerlei wijze de zijne en die van het huis van zijn vader en hun gemeenschappelijke ongehoorzaamheid aan Gods Woord, uit te sluiten (vs. 5-7). Maar God, die bedreigingen uitgesproken en ze ook uitgevoerd had in overeenstemming met wat Hij tot Mozes had gezegd (Deut. 28:64), had eveneens beloften gegeven voor het geval dat zijn volk weer tot gehoorzaamheid zou terugkeren, door te zeggen dat Hij het bijeenvergaderen en weer in het land terug zou brengen. Dit had plaats gevonden (Deut. 30: 1-6) en Nehemia bepleit nu de zaak van het herstelde volk: zij waren nu knechten des Heren. Zou Hij hen verloochenen? Onmogelijk! Nehemia was ook een knecht des Heren. Hoe zou God dan niet horen! Nehemia vereenzelvt zich met het volk in de dienst, in het bewustzijn dat het werk moet worden voortgezet; hij verlangt er vurig naar, omdat hij weet dat het in overeenstemming is met de wil van God, zodra Hij deze ontkomenen van zijn volk herstel gegeven heeft. Maar tegelijkertijd probeert Nehemia niet zich te onttrekken aan het juk van de volkeren, want dat zou betekenen dat hij tegenover God geen rekening hield met de ontrouw van het volk.

Deze houding vinden we bij alle geloofsmannen in dagen van verval, bij Zerubbabel, Ezra, Daniël en anderen. Hij bidt de Here alleen "hem erbarming te laten vinden bij deze man" (vs. 11). Zo noemt hij de koning, wanneer hij tot God spreekt, want inderdaad wat is deze tegenover de soevereine God, die het hart van de hoogverhevenen en machtigen bewerkt om ze zijn plannen te doen volbrengen. Als hij voor de koning staat, verandert Nehemia zijn wijze van spreken en geeft hem de eer zoals dat betaamt (2:3), maar tegenover God geeft hij eer en macht aan Hem alleen.

HOOFDSTUK 2-7 - TOESTAND VAN HET VOLK IN BURGERLIJK OPZICHT

Hoofdstuk 2 - Nehemia vertrekt naar Jeruzalem en bezichtigt de plaatsen

In de maand Nisan reikte Nehemia de koning de wijn toe in zijn kwaliteit als schenker aan het hof. Deze maand was de eerste van het jaar, dezelfde als de maand Abib, waarin het Pascha werd gevierd en die met de negende maand Kisleu (1:1) deel uitmaakte van het twintigste jaar van Arthahsasta. Zijn gebed (1:11) werd verhoord, nadat hij "dagen lang", d.w.z. ongeveer vier maanden, rouw bedreven had. Het vasten en de droefenis hadden hun sporen nagelaten op zijn gelaat. Nu was het niet geoorloofd met een droevig gezicht voor de koning te verschijnen (Dan. 1:10). Maar God bedient zich juist van dit feit om in de mond van de koning de woorden te leggen, die Nehemia gelegenheid zouden geven zijn verzoek te doen.

Dergelijke wonderen als antwoord op onze gebeden gebeuren zó vaak in de dagelijkse omstandigheden van ons leven als gelovigen, dat we er nauwelijks aandacht aan schenken. Van dichtbij beschouwd is alles een wonder in de wegen die God met ons gaat. Hij wendt gevaren af, laat ons bepaalde ontmoetingen hebben, verhindert weer andere, verschaft ons bijzondere gelegenheden en verspert ons de een of andere weg; in één woord: overal is zijn hand aan het werk om zijn wegen van genade ten behoeve van de gelovigen of door hen ten uitvoer te brengen. Zo ging het ook met Nehemia. "Dit kan niet anders dan hartzeer zijn", zegt de koning tegen hem. Bevend, omdat hij misschien de verlangde verhoring nog niet zag, biedt Nehemia zijn verzoek aan, maar niet zonder bij

zichzelf te bidden, tot de God des hemels ¹, opdat het met zijn gedachten mocht overeenkomen. En daarna snijdt 'hij dadelijk het onderwerp aan van de puinhopen van de stad en haar poorten: "Hoe zou mijn gezicht niet somber staan, daar de stad, de plaats waar de graven mijner vaders zijn, verwoest is en haar poorten door vuur verteerd zijn" had hij reeds gezegd (vs. 3). Nu verzoekt hij om naar Juda te worden gezonden om Jeruzalem te herbouwen. "Wanneer zult gij terugkeren?" zegt de koning. Nehemia "gaf hem een bepaalde tijd op", waarschijnlijk twaalf jaar (zie 2:1 en 13:6).

Een belangrijk verschil valt nu op te merken tussen deze beide mannen Gods, Ezra en Nehemia, een verschil dat echter geen enkele blaam werpt op de laatstgenoemde. Bij de eerste is alleen het geloof werkzaam: "ik had mij geschaamd van de koning een leger en ruiters te vragen om ons te beschermen tegen vijanden onderweg" (Ezra 8:22). Nehemia echter laat zich aanbevelen in de bescherming van de landvoogden aan de overzijde van de rivier en verzet er zich niet tegen dat de koning hem door legeroversten en ruiters laat escorteren (2:7 en 9). Hij aanvaardt de steun van de beschermende macht waarvan hij een dienaar is. Niet dat het hem aan geloof ontbreekt, maar in die tijden van grote nood openbaart het zich niet in dezelfde eenvoud. Toen de tempel klaar was, ging het er voor Ezra slechts om de gaven naar het huis des Heren te brengen. Hoe waardevoller de schatten waren die men hem had toevertrouwd, hoe duidelijker hij aan de wereld moest laten zien dat het geloof zich op God verlaat om wat Hem toebehoorde te bewaren. Niets van dien aard vond er in het geval van Nehemia

¹ "De God des hemels" is de naam van God. als degene die de heerschappij aan de heidenen heeft gegeven. Die naam vinden we voortdurend in Ezra en Nehemia. Niet meer "de God van de aarde", want als zodanig had Hij het land aan zijn volk geschonken. maar toen Hij dit laatste om zijn ontrouw tot Lo-Ammi (niet mijn volk) verklaard had, had God die titel prijsgegeven. Eerst later zal Hij die weer aannemen (zie Ezra; Dan. 2:18, 19, 28, 37 en 44).

plaats; hier ging het niet om gaven of schatten, zelfs niet om de bescherming van enkele getrouwen voor wie hij verantwoordelijk was. Nehemia was alleen; zijn taak zou pas beginnen wanneer hij in Jeruzalem aangekomen was. Tot op dat ogenblik moest hij zijn afhankelijkheid van de heidense macht erkennen en aanvaarden. Eerst dan zou hij zijn liefde voor het werk van God moeten tonen, en zijn volharding om deze door alle moeilijkheden heen, die te wijten waren aan de uiterste zwakheid van het volk en de macht van zijn vijanden, na te streven. Van dat ogenblik af zullen we zien dat deze eigenschappen bij hem in het verloop van de gebeurtenissen te voorschijn komen.

In het gebied van Juda komt Nehemia in aanraking met de jegens het volk van God vijandig gezinde oversten Sanballat en Tobia. De naam van de tegenstanders was veranderd (vgl. Ezra 5 en 6), de vijandschap bleef. Zo blijft ook heden de wereld onder andere namen dezelfde wereld die twintig eeuwen geleden de Christus kruisigde. Deze vijanden "werden er zeer hevig over ontstemd dat er iemand gekomen was om het goede voor de Israëlieten te zoeken" (vs. 10). In Jeruzalem, het eindpunt van zijn reis, wenst Nehemia eerst uit zichzelf kennis te nemen van de omvang van het kwaad. Hij was in Juda aangekomen met de legeroversten en ruiters van de koning van Perzië, maar als het om het werk gaat, heeft hij alleen maar het dier bij zich waarop hij rijdt, d.w.z. zijn eigen hulpmiddel, en is hij in geen ding afhankelijk van de hulp die de wereld hem bieden kon. En daarin openbaart zich nu zijn geloof. Jeruzalem had geen verweer tegen de vijand en haar puinhopen lagen er zo bij, dat er zelfs geen pad meer was waarover Nehemia's rijdier kon voortgaan (vs. 13 en 14). Dat was dus wel een plaats waar het geloof zich moest tonen. Als God ons een werk heeft toevertrouwd, hebben we Hem alleen te raadplegen en zijn we net als Nehemia noch van de wereld, noch zelfs "van de priesters, de edelen of de leiders" afhankelijk (vs. 16). Dit is een heel belangrijk beginsel voor allen die door de Heer uitgezonden worden.

Pas nadat hij zich in bijzonderheden van het kwaad op de hoogte heeft gesteld, en slechts onder het oog van God, kan Nehemia, overtuigd van zijn zending, het volk tot activiteit aansporen om verbetering te brengen in de toestand van verval. In de verzen 17 en 18 geeft hij hun drie redenen aan om hen ertoe te brengen de muur van Jeruzalem te komen herbouwen.

1. het verval en de grote ellende waarin de stad en zichzelf verkeerden;
2. de genade Gods, die hem moed gegeven had, "de hand mijns Gods is goed over mij geweest";
3. de woorden en de hulp van de koning, door God zelf beschikt, zoals hij in vers 8 zegt: "daar de goede hand van mijn God over mij was".

Uit deze woorden kan men zien dat Nehemia geestelijk van Ezra's geslacht was. Hij vertrouwde op God, die in genade dit vertrouwen ten volle beantwoordde (zie Ezra 7:6, 9 en 28; 8:22 en 31).

Nehemia kon, zoals later de Heer, "getuigen van wat hij gezien had" (Joh. 3:11). Maar in plaats van, zoals de Heer, mensen te ontmoeten die zijn getuigenis niet aannamen, vindt hij om hem te bemoedigen, harten die uit eigen behoefte en door het bewustzijn van hun verval gedreven worden, en smaakt hij de vreugde uit hun mond de woorden te horen: "Wij zullen ons tot de herbouw gereedmaken". "En", zo wordt ons gezegd, "met krachtige hand vatten zij het goede werk aan". Zo had God dus alles tevoren in orde gemaakt: het instrument was er, en harten die bereid waren zijn bemoedigingen en aansporingen aan te nemen.

De vijanden Sanballat, Tobia en Gesem drijven de spot met dit onbeduidende overblijfsel, zij verachten het. Hoe zouden zij ook, daar zij God niet kenden, kunnen vermoeden dat vreesachtige en krachteloze lieden een werk zouden kunnen volbrengen, dat door het menselijk verstand onmogelijk werd

geacht. Maar daarbij blijft het niet bij hen, zij proberen degenen die vastbesloten zijn aan het werk te gaan, vrees aan te jagen: "Komt gij tegen de koning in opstand?" roepen zij uit. Maar Nehemia laat zich door niets aan het wankelen brengen. Hij antwoordt:

"De God des hemels, Hij zal het ons doen gelukken, en wij, zijn knechten, zullen ons gereed maken en bouwen; gij echter hebt deel noch recht noch gedachtenis in Jeruzalem". 't Is hetzelfde beginsel dat het volk in Ezra 4:3 kenmerkt. Ja, of het nu de bouw van het huis betreft of het oprichten van de muren van de stad, dit beginsel verandert niet. Het volk van God mag zich op geen enkele manier verbinden met de wereld om het werk van God te doen, in welke vorm het zich ook presenteert.

Een van de overheersende karaktertrekken van het boek Nehemia is, dat de afzondering van wat niet Joods was, er zorgvuldig in wordt bevestigd en gehandhaafd, in spijt van de losgelaten beginselen door enkelen. "Gij hebt deel noch recht noch gedachtenis in Jeruzalem", wordt bevestigd door het daaropvolgend gedrag van het volk, en als hun oversten niet gewetensvol zijn in dit opzicht, dan worden zij berispt en voor allen beschaamd gemaakt (zie 9:2; 10: 30; 13:1, 3, 28 en 30).

Hoofdstuk 3 – De muur

Voordat we dit hoofdstuk in bijzonderheden gaan beschouwen, willen we enkele woorden wijden aan wat de bouw van de muur voor ons betekent, zoals we in het boek Ezra naar de typische zin van de herbouw van de tempel hebben gepeurd.

Een hoge roeping is het voor de gelovige te arbeiden aan de bouw van de gemeente, bouwstoffen aan te brengen aan het huis van God en op het fundament dat Christus is, verder te bouwen (1 Kor. 3:10-16). Maar er is nog een andere plicht, n.l. de wederoprichting van de muren van de "heilige stad".

Muren vormen tegelijk een afzondering van mensen die buiten zijn, en een verdediging tegen vijandelijke aanvallen. Muren omringen de stad, sluiten haar in en dienen om haar tot één geheel te maken. Zo wordt zij een administratieve eenheid met eigen wetten, gebruiken en bestuur, die aan zichzelf genoeg heeft, van vreemde elementen gescheiden en tegen elke vermenging beveiligd is. In Jeruzalem omsloten de muren het volk van God en tegelijk beschermden zij het heiligdom.

Muren zijn ook, we zeiden het al, een verdedigingsmiddel, zij zijn er om de aanvallen van de vijand af te slaan en dienen voor de veiligheid van inwoners en burgers. Wanneer we deze omschrijving op de tegenwoordige omstandigheden toepassen, zien we gemakkelijk het belang er van in. De stad van God, zijn woonstede, de gemeente, is door onze schuld te gronde gericht, en onzichtbaar geworden in de ogen van de mensen. Moeten we haar nu maar in die ruïneuze toestand aan haar lot overlaten? Stellig niet! Als we het inzicht van een Nehemia hebben, zullen we begrijpen dat het dringend nodig is de burgers van de hemelse stad bijeen te brengen, aan hun zichtbare eenheid te arbeiden, zelfs al weten we heel goed dat die eenheid slechts in Gods raadsbesluit bestaat.

Wanneer Nehemia had willen wachten tot alle in Perzië, Medië en in het gebied van Babel verstrooide inwoners van Jeruzalem weer in hun woonplaats waren teruggekeerd, zou zijn zending tevergeefs geweest en zijn activiteit ongebruikt gebleven zijn. Toen de stad eenmaal omsloten was, liet God haar niet langer als een verlatene, en zijn Geest wist de ijver te wekken, die, al was het in zwakke mate, de leemte kwam vullen die door de afwezigheid was veroorzaakt.

We zullen ook begrijpen dat wij de beschermende muur moeten bouwen tegen de aanvallen die de wereld onder leiding van satan op de ontredderde gelovigen doet om hen te verhinderen voor Christus stand te houden. Die muur is Christus, is God, is Zijn Woord, het Woord van het heil en van de lof (Zach. 2:5; Jer. 15:20; Jes. 60:18; 26:1), de enige veiligheid die wij de kinderen van God bieden kunnen.

Ten slotte zullen we verstaan dat het de plicht is van elke dienstknecht des Heren de familie van gelovigen, de medeburgers der heiligen, gescheiden te houden van alle kwaad, in welke vorm dat zich ook voordoet, individueel of collectief, zedelijk of leerstellig, godsdienstig of werelds, vleselijk en aards, opdat deze familie zichtbaar wordt in de ogen van de wereld en door haar herkend kan worden.

"Wij zullen ons tot de herbouw gereedmaken", zegt het volk. Laten we toch niet over de onmogelijkheid van die taak spreken; "onmogelijk" geldt wel voor de mens, maar nooit voor God. En al waren we dan maar met twee of drie bezig met het "bouwen tegenover ons huis", God zal er zijn goedkeuring aan schenken en zijn goede hand zal over ons zijn.

Ons werk bestaat echter niet alleen uit het oprichten van de muur, we moeten ons ook met de poorten bezig houden. De vijand wist wel wat hij deed door de poorten van Jeruzalem met vuur te verbranden (2:3, 13 en 17). Evenzeer als de muren, zelfs meer dan zij, zijn de poorten van een stad van zeer belangrijk. Men kan ze openen om de inwoners vrij naar binnen of naar buiten te laten gaan, maar ook om elk vreemd element, schuldig, besmettelijk of misdadig, dat er zijn woonplaats mocht hebben gekozen, buiten te sluiten. De poorten worden 's nachts gesloten, opdat de burgers de stad niet verlaten zullen in het uur van gevaar, maar tevens om niets te laten binnenkomen dat in strijd is met de wetten van de stad, vooral ook om te verhinderen dat verraders binnensluipen, die, gebruik makend van een verslachte bewaking, de poorten voor de vijand zouden kunnen opendoen.

Zo heeft ook de stad naar Gods gedachten poorten waardoor de wereld en haar begeerlijkheden, valse leringen en ketterijen, valse broeders, kunnen binnendringen of uitgeworpen worden, maar die anderzijds wijd open staan voor alles wat uit God, van Christus en uit het Woord is. Helaas, wanneer we zoals Nehemia de ronde doen langs de puinhopen, vinden we geen spoor meer van dit alles in het grote huis dat de naam van Christus draagt. Maar laten we de moed niet verliezen. Als we

het plan hebben de muren weer op te trekken, laten we ons dan ook bezig houden met het herstel van de poorten. De goede hand van onze God zal dan over ons zijn. Laten we niet rusten, maar elkaar tot die arbeid aanmoedigen. Ons werk zal maar zwak en onvolkomen zijn; vergeten we echter niet dat God het erkent. Eens zal Hij er zijn werk voor in de plaats stellen, in het nieuwe Jeruzalem, waarvan "de poorten overdag geenszins gesloten zullen worden, want geen nacht zal daar zijn... En in haar zal geenszins iets onreins binnengaan, noch wat gruwel en leugen doet, maar alleen zij die geschreven zijn in het boek des levens van het Lam" (Openb. 21:25 en 27).

"Welgelukzalig zij die hun kleren wassen, opdat... zij door de poorten ingaan in de stad. Buiten zijn de honden en de tovenaars en de hoereerders en de moordenaars en de afgodendienaars en een ieder die de leugen liefheeft en doet" (Openb. 22:14 en 15).

Deze inleidende woorden zullen ons helpen bij het gedetailleerde onderzoek en de toepassing van het hoofdstuk dat voor ons ligt. Het kan in twee delen verdeeld worden:

1. de herbouw van de muur die Jeruzalem omgaf (vs. 1-15),
2. de herbouw met betrekking tot "de stad Davids" en de tempel.

Onder aanvuring van een man van geloof, of liever door de krachtige werking van de Heilige Geest die door deze man sprak, hebben aanzienlijken en geringen zich gereed gemaakt en tonen dat zij van harte bereid zijn het werk te ondernemen. Als vanzelfsprekend ontmoeten we dan in de eerste plaats het geestelijk hoofd van het volk, de hogepriester Eljasib, met zijn broeders, de priesters. "Zij maakten zich gereed en herbouwden de Schaapspoort. Zij heiligden haar en brachten de deuren aan; zij heiligden haar en daarnevens de Mea-toren en de Hananeël-toren" (vs. 1). Op het eerste gezicht schijnt de uitgestrektheid en de uitvoering van hun werk niets te wensen over te laten.

De Schaapspoort lag het dichtst bij de tempel, in het noorden van de stad. Bij de herbouw van dit deel van de muur waren twee torens inbegrepen, een bijzonder belangrijk en moeilijk werk. De Schaapspoort zelf werd van deuren voorzien, maar de sluitbalken en grendels ontbraken er aan. En zo was van het begin af deze toegang tot Jeruzalem niet goed bestand tegen hen die de stad zouden willen binnendringen. Eljasib had daarbij misschien wel bijzonder belang. Hij was verwant met Tobia, de Ammoniet, een van de drie grote tegenstanders van het volk van God, en had voor hem zelfs een kamer in de voorhoven van de tempel ingericht! (13:5 en 7). Een kleinzoon van deze zelfde Eljasib was een schoonzoon van de tweede grote vijand van de Joden, de Horoniet Sanballat. Toonde Eljasib hier kwade trouw? Niemand zou dit mogen beweren, maar het is steeds zo, dat een verbintenis met de wereld, door het feit dat we die wensen te ontzien, op ons werk het stempel drukt van onvoltooid te zijn, en waarvan de vijand bij gelegenheid gebruik kan maken. Dit verzuim is des te ernstiger naarmate, zoals hier, de arbeider in groter aanzien is. En toch was het een belangrijk werk omdat het aan het huis van God raakte, een arbeid waarmee God rekening hield, maar die zonder Nehemia's waakzaamheid en optreden de poort opengelaten zou hebben voor een snelle en onherstelbare ondergang.

Naast de priesters bouwden de mannen van Jericho (vs. 2). Zij waren uit hun stad opgetrokken (vgl. Ezra 2:34 en 70; Neh. 7:36) met het doel hun broeders in Jeruzalem te helpen. Hun werk valt niet op, zij bouwden geen poort of toren, maar zij werkten mee aan de verdediging van de stad tegen het kwaad van buiten. Een deel van deze taak wordt aan één man toevertrouwd, aan Zakkur, de zoon van Imri. De instrumenten die God gebruikt, zijn zeer verschillend, maar elk is nuttig, en niemand mag zich laten vervangen of zelf zijn werk kiezen. Of zij met meerderen verbonden zijn, of dat er één alleen werkzaam is, zij hebben geen andere taak dan te arbeiden op de plaats die God elk aanwijst.

De zonen van Senaä (misschien een stad of een district in het gebied van Jericho) onderscheiden zich na hen. "Zij herbouwden de Vispoort; zij voorzagen haar van een zoldering en brachten de deuren, sluitbalken en grendels aan" (vs. 3). Deze poort in het noorden van Jeruzalem gelegen, stond evenals de Oude poort bijzonder aan de aanvallen van de vijand bloot. Van die kant vatten de Assyriërs de stad aan om ze in te sluiten en te belegeren. De zonen van Senaä zagen het belang er van in, zij staakten hun werk niet, voordat de sluitbalken en grendels geplaatst waren.

In de verzen 4 en 5 zien we eerst Meremoth, de zoon van de priester Uria, een trouwen geacht man, aan wie de metgezellen van Ezra alle vrijwillige gaven ter hand gesteld hadden die uit Babel naar Jeruzalem gezonden werden (Ezra 8:33 en 34). Zijn ijver beperkt zich niet tot het herstel van een enkel stuk van de muur; hij is de eerste - anderen zullen hem daarin nog navolgen- die een tweede stuk, en wel vóór het huis van de hogepriester Eljasib (in verband met de stad Davids en de tempel) herstelt. Zijn vlijt brengt hem er toe de vertegenwoordiger van het volk voor God, te beschermen. Zo was het ook in de dagen van de apostelen, en zo is het ook thans voor ons. De trouw die betoond wordt in een dienst van geringe betekenis, maakt de arbeider daarna geschikt voor een bezigheid die rechtstreeks betrekking heeft op onze Hogepriester, Christus.

Mesullam, in dit hoofdstuk na Meremoth genoemd, was iemand met een twijfelachtig karakter, want hij was een verwant van Tobia, aan wiens zoon Johanan hij zijn dochter tot vrouw gegeven had. Waarschijnlijk was hij van priesterlijk geslacht, en misschien had Eljasib hem door zijn voorbeeld beïnvloed. Ondanks deze ongelukkige verbintenis geeft hij blijk van ijver voor het huis van God, doch niet van dezelfde aard als die van Meremoth, want als hij daarna aan de stad Davids werkt, is dat in de eerste plaats om zijn eigen woning te beveiligen (vs. 30).

Naast hem behoort Zadok tot hen die niet bang zijn om geïsoleerd te werken op eigen verantwoording. Naast deze drie

mannen waren de Tekoïeten met het herstel bezig. Zij waren inwoners van een stad in Juda, niet ver van Bethlehem (Amos 1:1; 2 Sam. 14:2). "Maar de aanzienlijken onder hen wilden hun schouders niet zetten onder het werk van hun heer" ². Dit gebrek aan ijver, deze onverschilligheid van de aanzienlijken heeft voor het geheel - en moge het zo altijd zijn - niet de gevolgen die in een dergelijk geval zo vaak voorkomen. Integendeel, de Tekoïeten beijveren zich te meer als zij zien dat hun leiders hen niet steunen. We vinden hen in vers 27 "een volgend stuk" herstellen, aan de stad van David, "van bij de grote uitspringende toren tot aan de muur van de Ofel". De Ofel, waarop de woningen van de Nethinim, de tempelhorigen, zich bevonden, had een verbindingsweg met een van de tempelportalen. De vermelding van deze plaats vinden we opnieuw in Jes. 32: 14: "Ofel en Wachttorens".

Jojada, de zoon van Paséah, en Mesullam, de zoon van Besodja, twee mannen zonder verdere bekendheid in de Schrift, herstelden "de Oude Poort" in het noordwesten van de ommuurde ruimte, en haar naam doet zien dat zij ongetwijfeld een van de oudste stadspoorten is geweest (vs. 6). Deze twee mannen voegen zich bij elkaar om dit belangrijke werk samen te doen; voor een dergelijke arbeid was de samenwerking van al de zonen van Senaä nodig geweest. De verbondenheid van deze beide onbekenden bewerkt een aanzienlijk resultaat; een leerzame les voor ons! Het woord "daarnaast", gebruikelijk in dit hoofdstuk, ontbreekt hier als het over hun werk gaat. Zij nemen een aparte plaats in, zij waren in geen enkel opzicht afhankelijk van hun broeders, hoewel ze hun bijdrage aan de gemeenschappelijke arbeid leveren. Zulke mannen bereiken een hoge graad; hun werk toont grote nauwgezetheid, niets ontbreekt aan de poort die zij bouwen, zoldering noch deuren,

² Noot van de vertaler. Veel vertalingen hebben "Heer". Met een kleine 'h' zoals hierboven, zou dit woord Nehemia aanduiden, die immers als landvoogd aangesteld was.

sluitbalken of grendels. Zij strekken dan ook anderen ten voorbeeld.

Inderdaad, want "Daarnaast waren bezig de Gibeoniet Melatja en de Meronothiet Jador", een man uit Galilea. De duistere of verachte afkomst van deze beide personen bestaat echter niet in de ogen van God, al is zij het in de ogen van de mensen.

Uzziël, de zoon van Harhaja, uit de goudsmeden, en Hananja, een zalfbereider, zijn niet met elkaar verbonden in het werk zoals hun voorgangers, hoewel zij eensgezind arbeiden. Hun werkzaamheden, die in dienst stonden van de wereld, waren niet onverenigbaar met het herstel van de stad van God, want de Heer kiest zijn instrumenten uit alle klassen en betrekkingen, en niet daar waar de mensen hen uitsluitend zouden zoeken³.

Dezelfde opmerking is toepasselijk op Refaja, de zoon van Hur, "de overste van de ene helft van het district Jeruzalem" (vs. 9). Evenzo op Sallum (vs. 12), een geacht man, die dezelfde functie bekleedde als Refaja, maar wat hem betreft voegt het Woord eraan toe "hij en zijn dochters". Hier is het werk in handen van vrouwen, maar omdat het in het openbaar geschiedt, verrichten zij het onder de verantwoordelijkheid en in afhankelijkheid van hun vader. Treffend is het echter te zien hoe zij uit liefde voor de stad van God en het herstel van zijn volk, zich tot een arbeid dwingen waartoe hun sekse niet geroepen was en waarvoor hun krachten ontoereikend schenen.

Jedaja (vs. 10) was "tegenover zijn eigen huis" bezig. Zijn eerste zorg is zijn eigen gezin te vrijwaren voor het binnendringen van de vijand. Zo is het ook met Benjamin,

³ Noot van de schrijver. Een zekere duisterheid in de tekst kan doen vermoeden dat de Chaldeeën deze kant van de muur niet helemaal verwoest hebben (evenmin als "de brede muur"). In dit gedeelte bevond zich de "Efraïmpoort", die hier niet genoemd wordt (zie 8:17). Het plein van de Efraïmpoort, vroeger door de muur omsloten, lijkt mij niet in het herstel begrepen te zijn geweest (Figuur 1).

Hassub en Azarja (vs. 23), met de priesters en Zadok (vs. 28 en 29). Die allen denken het eerst aan het in veiligheid stellen van de hunnen; hoe wenselijk en heilzaam is dit te allen tijde onder de heiligen. Hoe zal men zich als verdediger van het volk van God opstellen, als men zijn eigen huis niet tegen het kwaad weet te beschermen? Dezelfde ijver strekte Gideon tot eer toen hij werd geroepen om Israël te richten (Richt. 6:25-35).

Het voorbeeld van Jojada en Mesullam draagt nog meer vrucht. Twee mannen, Malkia en Hassub, herstellen de Bakoventoren, die de hele westelijke muur beheerste, een werk dat even belangrijk was voor het signaleren van gevaren als voor de verdediging; ook zij ondernemen nog "een tweede stuk", een bewijs van hun onvermoeide ijver. Hanun en de inwoners van Zanóah (vs. 13) herstelden de Dalpoort in het zuidwesten van de stad, met dezelfde zorg als de zonen van Senaä, maar bovendien deden zij er nog een stuk muur van duizend el bij, tot aan de Aspoort in het zuidoosten, d.w.z. de hele muur die op het zuiden lag. Wat een ijver! En het schijnt dat Hanun (als het tenminste dezelfde is) het daarbij nog niet liet blijven, want in vers 30 wordt gezegd dat hij "een volgend stuk" herstelde.

Malkia, de zoon van Rechab (vs. 14), een erkend overste, herstelt de Aspoort in het zuidoosten. Hij is de eerste die een poort alleen bouwt. Vermelden we nog zijn hoedanigheid van Rechabiet, die hem kenmerkt ten aanzien van de volharding van het geloof.

Sallum (vs. 15), een ander geacht overste, gaat nog heel wat verder. Alleen herstelt hij de Bronpoort, brengt ze in volledige staat van verdediging, maar hij bouwt ook "de muur van de watervijver van Siloah", en verder langs de tuin van de koning "tot aan de trappen die afdalen van de stad van David". Welgelukzalig Sallum, u bent de eerbied en de dank van het volk waard! De beschermende poort, het verfrissende en geneeskrachtige water en het lommer dat tot rust noodt, zijn in de kring van zijn activiteit begrepen. Jeruzalem heeft aan hem de blijdschap te danken over deze onschatbare zegeningen, de

resultaten van zijn energie om het goede voor zijn broeders te zoeken!

Met het 16e vers beginnen we met de eigenlijke stad van David. In het noorden van deze stad, die met de tempel gebouwd is op de berg Sion, vertrokken, zijn we de stad rondgetrokken en ten slotte uitgekomen in het zuiden van de stad van David, bij de trappen die daarvan afdalen. Voor herstel blijft dus nog alleen het laatste en belangrijkste gedeelte van de heilige stad over, dat evenwel door zijn ligging en verhevenheid boven het Kedrondal, tegen elke directe aanval van de vijand beschermd was. De vage plaatsbeschrijving van dit gebied maakt dat enkele bijzonderheden moeilijk te begrijpen zijn, maar omdat ze van ondergeschikt belang zijn, kunnen ze wel weggelaten worden. We merken bovendien op dat vanaf het 16e vers het woord "daarnaast" over 't algemeen wordt vervangen door "verderop", wat erop schijnt te wijzen dat het werk van verschillende kanten tegelijk aangepakt kon worden. Nehemia, de zoon van Azbuk, is als veel anderen voor ons een onbekende, hoewel hij hier een vooraanstaande plaats inneemt. Door zijn werkzaamheid maakt hij de weg vrij voor belangrijker ondernemingen.

In de verzen 17 tot 21 maken we kennis met de arbeid van de Leviëten. Rehum was met Zerubbabel opgetrokken (12:3). Later is hij een van de ondertekenaars van het verbond (10: 25); zo ook Hasabja (10: 11), die "voor zijn district" herstelwerk doet en die ook een hoofd van de Leviëten is, speciaal aangesteld om de lofzangen te leiden (12: 24). In elk geval worden deze beide mannen voorgesteld als "naast elkaar" arbeidende. Bavvai (vs. 18) bekleedt dezelfde waardigheid over hetzelfde district als Hasabja, maar hij wordt later niet meer genoemd. Ezer treffen we op de goede plaats aan, als de koren elkaar ontmoeten op de dag dat de muur ingewijd wordt (12:42). Baruch schijnt de zoon te zijn van de Zabbaï die volgens Ezra 10:28 een vreemde vrouw genomen had. Een dergelijk feit dat in zijn familie was voorgekomen, moest bij deze vrome man wel dubbele waakzaamheid teweegbrengen

om het priesterschap voor onheilige kontakten te behoeden. "Vol ijver" herstelt hij een stuk "van de hoek tot aan de ingang van het huis van de hogepriester Eljasib", die zoals we reeds zagen, die zorg dringend nodig had. Meremoth (vs. 21), al in vers 4 vermeld, was vanaf het begin trouw geweest. Hij voelt evenals Baruch, en zelfs meer dan deze, het gevaar dat de hogepriester bedreigt. Zijn "tweede stuk" werk is van onschatbare waarde: eensgezind met Baruch herstelt hij "van de ingang van het huis van Eljasib tot aan het einde van het huis van Eljasib".

Te beginnen met vers 22 komen nu de priesters. Die van de vlakke van de Jordaan schijnen geen bepaald doel op het oog te hebben gehad. Benjamin (vs. 23) nam later deel aan de inwijding van de muur (12:34); Hassub ondertekende het verbond (10:23); Azarja, die als Benjamin en Hassub zijn huis tracht te behoeden, onderscheidt zich later in bijzondere mate: hij legt de wet uit aan het volk (8:8), zet zijn zegel onder het verbond (10:2) en neemt deel aan de inwijding van de muur (12:33). Er wordt van Binnui gesproken over "een volgend stuk", n.l. "van het huis van Azarja tot aan de Punt en tot aan de hoek" (vs. 24), wat schijnt te betekenen dat hij ook Azarja hielp bij de bescherming van zijn huis. Deze Binnui behoort eveneens tot hen die hun zegel zetten onder het verbond (10:9). Palal is aan het herstel bezig, terwijl zijn blikken gaan over de getuigen van het koninklijk gezag en het oordeel over de schuldigen, van de uitspringende toren en de gevangenis (vs. 25). In hetzelfde vers vinden we Pedaja, de zoon van Paros. Verscheidene van zijn broeders hadden vreemde vrouwen genomen (Ezra 10:25). Later helpt hij bij het voorlezen van het verbond (8:5) en heeft mede de zorg voor de uitdelingen onder de Levieten (13:13). Het schijnt hier te gaan om het deel van de Nethinim op de Ofel (vs. 26). De priesters (vs. 28) dragen als veel anderen, hun eigen huis op het hart, maar schijnen zich niet bezig te hebben gehouden met de Paardenpoort. Zadok, de zoon van Immer (vs. 29), is een andere persoon dan die van vers 4. Een van beiden zet later

zijn zegel onder het verbond (10:22) en wordt over de voorraadkamers aangesteld (13:13).

Semaja, de zoon van Sechanja, is "wachter van de Oostpoort", de voornaamste poort van het omsloten tempelplein. Die naam vinden we later bij alle belangrijke gelegenheden terug. Als Sechanja, zijn vader, poortwachter geweest was, zou Jeruzalem groot gevaar hebben gelopen van de kant van Tobia (6:18). Hananja en Hanun herstellen een volgend stuk (vs. 30; vgl. vers 8 en 13). Malkia (vs. 31) had een vreemde vrouw genomen (Ezra 10:25 of 31), maar heeft zich gereinigd. In vers 32 slaan een groot aantal goudsmiden en handelaars de hand aan het werk en bereiken de muren van de stad van David bij de Schaapspoort waar het werk was begonnen.

De meesten van al de genoemde mannen behalen, zoals we zojuist gezien hebben, "een hoge graad" door hun ijver om de muren van de stad van David op te richten. Zouden we daaruit niet een les voor onszelf trekken? Het stilzwijgen en de onbekwaamheid van zoveel kinderen Gods in de dienst, spruit die niet voor het grootste deel voort uit het feit dat zij, evenals "de aanzienlijken onder de Tekoïeten" bij het begin hun schouders liever niet hebben willen zetten "onder de dienst van hun Heer", toen God hun een werk voor Hem aanwees, een arbeid die inspanning, volharding en opoffering van eigen tijd van hen vergde?

Hoofdstuk 4 - Hindernissen van buiten

Hoofdstuk 3 heeft ons een volledig en ononderbroken overzicht gegeven van het herstel van de muren van Jeruzalem. Hoofdstuk 4 deelt ons mee wat er tijdens de duur van dit werk gebeurde. "Maar toen Sanballat gehoord had dat wij de muur aan het herbouwen waren, ontstak hij in woede en ergerde zich zeer; hij bespote de Joden en zeide in tegenwoordigheid van zijn broeders en van het leger van Samaria: Wat doen die machteloze Joden? Zal men hen laten begaan? Zullen zij

offeren? Zullen zij vandaag gereed komen? Zullen zij de stenen uit de puinhopen, verbrand als ze zijn, weer tot leven wekken? De Ammoniet Tobia nu stond naast hem en zeide: Al bouwen zij ook, als er maar een vos tegen hun stenen muur opspringt, doet hij hem afbrokkelen" (vs. 1-3).

De haat van deze hardnekkige vijanden van de Joden was des te groter omdat zij zelf enige kennis van de ware God hadden. Sanballat stond aan het hoofd van de strijdkrachten van Samaria, waar de afgodendienst niet geheel gescheiden was van de dienst van de Here. Men zal dit steeds ontmoeten. Wat de godsdienst betreft, zijn zij die de waarheid met valse leer vermengen, vijandiger tegen het christelijk getuigenis dan het gewone heidendom. De wereld, die haar godsdienst uit de bijbel en de evangeliën geput, en haar geloofsbelijdenis uit zekere schriftuurlijke waarheden opgesteld heeft, staat doorgaans aan het hoofd van dit verzet. Zij kan hen die de muren en poorten van de stad van God opbouwen, niet verdragen, want deze verdedigingsmiddelen zijn tegen haar gericht. De vijandschap begint met spot, en deze schrikt de schuchteren meer af dan haat. Spot nu was een van de wapenen van Sanballat (2:19; 4:1). Ook wij zullen daarvan licht de invloed ondergaan, als onze harten niet hebben gebroken met oude verbindingen met de wereld. We zullen in dat geval voor spot en verachting vrezen en terugdeinzen voor een openlijk tonen van onze gemeenschap met het geringe volk van God, met "deze machteloze Joden", die zo vermetel zijn de bressen te herstellen en hun broeders te helpen bij het afslaan van de vijandelijke aanvallen.

In de verzen 4 en 5 roept Nehemia de wraak van God in over deze mannen, "omdat zij krenkend opgetreden zijn tegen hen die herbouwen". Wij mogen een dergelijk verzoek niet tot God richten, want ons roepen tot Hem is en mag niet anders zijn dan een roep om genade. Dit weten we echter: God voelt de hoon, de vijandschap van de wereld tegen de familie der gelovigen. "Het is namelijk recht bij God aan hen die verdrukken verdrukking te vergelden" (2 Tess. 1:6). Aan de andere kant

mogen we ervan verzekerd zijn dat de tegenstand van de vijand niet verhinderen zal dat Gods werk voltooid wordt. We hebben slechts geloof nodig dat zich op God verlaat, en de Geest die onze harten sterkt tot de arbeid. Nehemia voegt er aan toe: "Maar wij herbouwden de muur, en de hele muur werd tot zijn halve hoogte voltooid, want het volk had lust om te werken" (vs. 6). Of het nu gaat om de verdediging dan wel om de verovering van Jeruzalem, de beginselen blijven dezelfde. Tobia zei: "Als er maar een vos tegen hun stenen muur opspringt, doet hij hem afbrokkelen"; maar Nehemia zei: "Wij herbouwden de muur". De Jebusieten zeiden tegen David: "Gij komt hier niet binnen, blinden en lammen zullen u teruggedrijven"; maar "David veroverde de burcht Sion" (2 Sam. 5:6 en 7). We hebben zojuist de tegenstand gezien bij de oprichting van de muren tot halve hoogte (vs. 6). Als de bressen zich evenwel beginnen te sluiten, neemt de woede van de vijanden toe, "maakten allen met elkaar een samenzwering om ten strijde te trekken tegen Jeruzalem en er verwarring te stichten" (vs. 8). Wat moet er nu worden van dit armzalige volk, dat zich niet langer geplaagd ziet tegenover de tegenstand van afzonderlijke vijanden, maar tegenover een gramstorige coalitie met eenzelfde moorddadig voornemen? In vers 9 vernemen we dat er in zo'n geval twee dingen nodig waren: "Doch wij baden tot onze God, en vanwege hun houding zetten wij dag en nacht een wacht tegen hen uit". Het eerste ding is dus het vertrouwen op God alleen en de afhankelijkheid van Hem, door het gebed tot uitdrukking gebracht: "Wij baden tot onze God". Hij is de grote hulpbron. Deze overtuiging doet Nehemia een weinig later zeggen: "Vreest toch niet voor hen, denkt aan de grote en geduchte Here" (vs. 14) en ook in vers 20: "Onze God zal voor ons strijden". Daarin ligt onze kracht, zij is in God en wordt ons altijd geschonken, als we de plaats van afhankelijkheid voor Hem innemen. Het tweede is de waakzaamheid: "Wij zetten dag en nacht een wacht tegen hen uit". Deze beide dingen nu zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden: "Weest dus nuchter en waakzaam tot gebed" (1 Petr. 4:7).

Ondanks deze woorden wordt Juda moedeloos. "Juda zei: De kracht der dragers schiet te kort en puin is er te veel; wij zijn niet in staat de muur te bouwen" (vs. 10). Hoe vaak hebben we dat niet zien gebeuren of zelf ondervonden, dat men de moed verliest als de taak geweldig groot en de vijand machtig is! De last is te zwaar en er is puin te veel; wij zijn niet in staat te bouwen. Zij die zo redeneerden hebben zich stellig niet met Nehemia verenigd in het gebed of bij het uitzetten van de wachtposten. In plaats van hun oog op God te richten, zagen zij op zichzelf en op de bezwaren.

Als Nehemia naar deze klachten had geluisterd, wat zou er dan van Juda geworden zijn, want in die dagen maakt de vijand van alles gebruik. "Zij zullen niets merken noch ge waar worden", zeiden de tegenstanders, "totdat wij in hun midden komen, hen doden en het werk stopzetten" (vs. 11).

Nog een ander ongelukkig element kwam er in die verwarde toestand bij. De Joden "die bij hen woonden", kwamen de werklieden van Jeruzalem wel tien keer waarschuwen. Ongetwijfeld hadden deze Joden geen kwade bedoelingen, maar hun betrekkingen met de tegenstanders waren toch niet geschikt om het hart van het volk te sterken.

Hoe dikwijls hebben we in dagen van verwarring niet waarschuwingen van die kant vernomen: Men is u kwaad gezind; de vijand is machtig. Wees voorzichtig, als ge u verzet, daagt ge een algemene aanval uit. Op te merken valt dat deze raadgevers geen enkel middel ter verbetering van de toestand aan de hand weten te doen, en' zo maken zij de angst van de zwakken steeds groter. Maar de man Gods, bij wie de te volgen weg reeds vaststaat, put evenwel uit hun waarschuwingen nieuwe moed en kracht. Het is te danken aan de geestkracht die hij vindt in de gemeenschap met zijn God, dat het toneel verandert, en diegenen van het volk die tot dusver alleen maar werklieden waren, worden nu krijgslieden, gereed om de vijand terug te drijven.

Ook wij, gelovigen, moeten in de moeilijke tijden die we doormaken, die twee karaktertrekken dragen om doeltreffend te arbeiden aan het werk van God. We hebben volharding en geestkracht nodig. Zodra er een aanval dreigt, moeten we allen, zonder onderscheid, naar de wapens grijpen. "Ik liet", zegt Nehemia, "het volk, naar hun geslachten geordend, opstellen met hun zwaarden, speren en bogen" (vs. 13). Zo was in alles voorzien: het zwaard voor de strijd van man tegen man, de speer om de vijand op een afstand te houden, en de boog om hem van ver te treffen. Wat ons betreft, het Woord van God omvat al die wapenen tegelijk, en het doel ervan is: te strijden voor onze broeders, voor hen in de eerste plaats, en dan ook voor onze zonen en onze dochters, onze vrouwen en onze huizen (zie vs. 14).

Toen deze vastberaden houding het voornemen van de vijand verijdeld had, keerden allen naar de muur terug, "ieder tot zijn werk" (vs. 15). "En sinds die dag deed de ene helft van mijn knechten het werk en de andere helft droeg de speren, de schilden, de bogen en de pantsers", d.w.z. de aanvals- en de verdedigingswapens. De lastdragers en die hun de lasten oplegden, werkten met de ene hand en hielden met de andere hand een wapen vast, en die aan het bouwen waren, hadden ieder zijn zwaard aan de heup gegord.

Al deze feiten strekken ons tot lering. Als bepaalde gevaren doordringen, is het de plicht van allen het werk van God te verdedigen. In andere ogenblikken zou die eenzijdige houding een vertraging van het werk ten gevolge kunnen hebben. De wapenrusting voor aanval en verdediging is dan toevertrouwd aan sommigen van onze broeders. Maar zij die helpen bij het werk en zelfs degenen die er geheel bij betrokken zijn, behoren nooit hun waakzaamheid prijs te geven. Als zij met de ene hand hun wapen niet kunnen vasthouden, laten zij dan het zwaard aan de heup gorden.

Geen enkel kind van God behoort de zorg om het Woord, dat tweesnijdend scherpe zwaard, te bedienen geheel aan anderen over te laten. Het mag dan wezen dat sommigen meer dan

anderen geschikt zijn om het op elk moment en in iedere omstandigheid te hanteren, niet minder waar blijft het, dat wij het allen en overal moeten dragen en dat ieder lid van de familie Gods er zich bij gelegenheid van moet kunnen bedienen.

Natuurlijk staat zo'n houding de vijand niet aan. Op het ogenblik dat de werklieden het zwaard aan de heup gorden, zou hij kunnen zeggen: geven jullie je zwaarden maar aan anderen, die meer dan jullie de aangewezen personen zijn om te strijden. Bemoeien jullie je alleen met je werk; probeer geen twee dingen tegelijk te doen; maak je verder geen zorgen en alles zal goed gaan. Maar dan zal de arbeider antwoorden: Neen, als ik me door uw woorden in slaap laat wiegen, gaat alles niet goed. Dat ik het aan de Heer mag overlaten te handelen, is een niet te schatten voorrecht, maar moet ik niet voor Hem strijden? Wanneer ik zeg: de Heer zal wel optreden, en zelf het zwaard van de geest afleg, waakzaamheid, gebed en volharding prijsgeef, snel ik een zekere nederlaag tegemoet.

Zelfs dat is echter nog niet genoeg. Nehemia zegt tegen de leiders: "Het werk is groot en uitgebreid en wij zijn langs de muur verspreid, ver van elkaar. Op de plaats vanwaar gij het hoorngeschal hoort, moet gij u bijeenverzamen. Onze God zal voor ons strijden" (vs. 19 en 20). Wil het werk doeltreffend zijn, dan moet het gezamenlijk gebeuren. Wanneer de vijand zich vertoont, moeten de getrouwen niet verspreid staan, en als er geen gezamenlijke tegenstand geboden wordt op het aangevallen punt, zullen zij zeker bezwijken. De tegenstander maakt gebruik van het verstrooid zijn van Gods kinderen en het is nadelig voor hem als zij zich bijeenverzamen, want hij weet dat hun kracht daardoor vertienvoudigd wordt. Zijn eerste zorg bij de aanval is dan ook tweespalt en verdeeldheid onder hen te zaaien. Vandaar dat Gods oproep " Verzamelt u!" ook heden van alle kanten weerklinkt, evenals in de dagen van Nehemia. Wij hebben een punt van samenkomst. Laten we ons dan ook rondom de Leidsman verzamelen. Reeds heeft de bazuin voldoende hard geklonken om door idereen gehoord te worden.

Haasten we ons en laten we niet zeggen: 'k Heb genoeg aan mijn werk. Neen, zegt onze Leidsman, dat is *niet* voldoende, want de vijand zal u en uw werk vernietigen, als hij u alleen aantreft. Het gevaar is dreigend. Laten we ons verzamelen in plaats van uiteen te gaan. Dat we toch oren hebben om te horen "wat de Geest tot de gemeenten zegt". Het is heel prachtig te bouwen voor zijn huis, maar er zijn ook algemene belangen voor het volk van God, die al onze geestkracht vragen met het oog op onze broeders. En daarvoor is het dat de bazuin ons tot verzamelen oproept. Weldra, als de strijd voorbij is, zal zij ons voor de laatste maal bijeenroepen daar, waar niet meer gebouwd hoeft te worden en we ons niet meer hebben te verdedigen, maar waar we eeuwige rust in vrede genieten zullen.

Hoofdstuk 5 - Hindernissen van binnen

Hoofdstuk 4 heeft ons laten zien dat het nodig is gewapend te zijn om het werk des Heren te volbrengen, want op elk moment kunnen we geroepen worden de vijand te bestrijden.

In het 5e hoofdstuk zijn we getuige van een zeer verootmoedigend schouwspel. Zo het getuigenis van het volk naar buiten dan al vergezeld ging van een prijzenswaardige activiteit, zijn gedrag naar binnen liet veel te wensen over en een goed getuigenis werd belemmerd door ergerlijke feiten. Hoe stond het met de broederlijke betrekkingen tussen de leden van het volk van God? Werd er toewijding, medeleven met de behoeftigen gevonden, en openbaarde de liefde zich zoals het behoorde? Neen. "Er ontstond nu een groot geroep van het volk met hun vrouwen tegen hun Joodse volksgenoten" (vs. 1). De armen vroegen koren om te eten en te leven (vs. 2). "Waar bleef de liefde? Als de rijken eigenlijk al hun leven behoorden te geven voor de broeders, naar het voorbeeld van Christus, kwamen zij hun dan in elk geval te hulp in de gewone dingen van het leven? "Wie nu aardse goederen heeft en zijn

broeder gebrek ziet lijden en zijn hart voor hem sluit, hoe blijft de liefde van God in hem?" (1 Joh. 3:17). Of, zoals er ook gezegd wordt: "Als nu een broeder of zuster gebrek heeft aan kleding en aan dagelijks voedsel, en iemand van u zegt tot hen: Gaat heen in vrede, warmt u en verzadigt u, maar gij geeft hun niet wat zij voor het lichaam nodig hebben, wat baat het? Zo is ook het geloof, als het geen werken heeft, op zichzelf genomen dood" (Jak. 2:15-17).

Anderen zeiden: "Wij hebben geld voor de belasting van de koning geleend op onze velden en wijngaarden. Nu dan, wij zijn van hetzelfde vlees en bloed als onze broeders, onze zonen zijn even goed als de hunne, en zie, wij moeten onze zonen en onze dochters tot slaven laten worden, en sommigen van onze dochters zijn reeds tot slavinnen vernederd, zonder dat wij er iets tegen vermogen; en anderen hebben onze velden en wijngaarden in bezit" (vs. 4 en 5). Deze schatting van de koning (Ezra 6:8; 4: 20) werd van hen geëist. Het was nodig dat ieder aan zijn broeder geld leende op zijn akkers en wijngaarden, en zo behoorde, daar zij hun schuld niet konden terugbetalen, hun grond hun niet meer toe, maar moesten zij hun kinderen als slaven ten pand geven zonder hen te kunnen vrijkopen, omdat hun akkers in handen waren van hun broeders. Wat een ellendig lot! Hoe bewijst het ons dat een goed getuigenis naar buiten geen zekerheid voor ons is, dat het zelfs een grote valstrik kan wezen in betrekking tot ons praktisch leven, want de voldoening over het innemen van de plaats der afzondering van de wereld kan onze geestelijke hoogmoed voeden en gemakkelijk doen heenstappen over onze zedelijke slapheid in de betrekkingen met onze broeders. Ook Jeremia waarschuwde het volk tegen dit gevaar: "Stelt uw vertrouwen niet op bedrieglijke woorden: Des Heren tempel, des Heren tempel is dit! Neen, als gij werkelijk uw handel en wandel betert, als gij werkelijk onder elkander recht doet, vreemdeling, weduwe en wees niet verdrukt... dan wil ik u op deze plaats... laten wonen" (Jer. 7:4-7).

Over deze wanordelijke toestand werd Nehemia zeer toornig. Hij ging bij niemand om raad voor wat hem te doen stond, evenmin als in de nacht dat hij de ronde deed om Jeruzalems muren. Hij overwoog dit alles in zijn hart (vs. 7). Hij wist in zijn gemoed wat zijn plicht was, hetzij wat het openbare getuigenis betrof of wat het zedelijk leven van de gemeente aanging. Hij deinsde er niet voor terug de edelen voor een grote vergadering te ontmaskeren; ontzag voor de mens weerhield hem niet als het om de waarheid ging. Zo bestrafte Paulus Petrus in het bijzijn van allen te Antiochië en "weerstand hem openlijk omdat hij te veroordelen was" (Gal. 2: 11 en 14). Hier toont Nehemia de edelen en de leiders, dat hun broeders die tussen de volken woonden, heel anders en veel beter deden dan zij. Die hadden hun broeders losgekocht die als slaven aan de heidenen verkocht waren, en zij wilden hen verkopen! "En zij verkopen zich aan ons!" (vs. 8). Wat een schande!

Kunnen we hieruit geen les trekken voor onszelf? Broeders die nog op heel veel manieren met de wereld verbonden zijn, gedragen zich vaak veel beter door hun toewijding aan hun broeders, dan anderen die met kracht aandringen op uitwendige afzondering. Als deze beide dingen niet samengaan, heeft het christelijk getuigenis geen werkelijke waarde. Laten we echter niet vergeten dat de wereld meer getroffen wordt door een getuigenis in de vorm van broederliefde, dan door dat van uiterlijke afzondering. Daarom zegt Nehemia tegen de aanzienlijken: "Zult gij niet wandelen in de vreze voor onze God om de hoon van de heidenen, onze vijanden, te ontgaan?" (vs. 9).

Zijn positie, de onbegrensde toewijding aan zijn volk, het volkomen opgeven van eigen belangen, veroorloofden Nehemia zo te spreken; zijn persoonlijk gedrag was in overeenstemming met zijn houding in het openbaar. Hij kon zeggen: "Doch ik heb zo niet gedaan uit vrees voor God. Ook het werk aan deze muur nam ik zelf ter hand, zonder enig geld in eigendom te verwerven; en al mijn knechten waren daar bij het werk bijeen" (vs. 15 en 16). Hij bezat ook het recht van de

landvoogd, d.w.z. te worden onderhouden op kosten van het volk, maar daarvan had hij geheel afstand gedaan. Evenals Paulus te Korinte. Wie het altaar bedient, heeft het recht van het altaar te eten, en zo is het met alle bedieningen; maar Paulus had niets van de Korintiërs aangenomen om een voorbeeld te zijn voor deze geliefde gemeente, die in gevaar verkeerde vanwege hen die haar beroofden. Nehemia besteedde zijn eigen bezit aan het levensonderhoud van 150 Joden en leiders, toevallige gasten nog daargelaten. Hij was dus wel gerechtigd te vermanen, meer nog, te eisen dat aan die toestand een einde zou komen.

God zij dank, smaakte hij de vreugde dat er aan beantwoord werd. Hebben de vermaningen het geweten van hen die gezondigd hadden, diep geraakt? We weten het niet. In elk geval lijken hun woorden wat mat voor verootmoedigde en boetvaardige mensen: "Wij zullen ze teruggeven en van hen niets vorderen, wij zullen zó doen als gij zegt" (vs. 12). Hoe het zij, ze gehoorzaamden, en deze eenvoudige daad van gehoorzaamheid verwekte blijdschap in Israël: "En de hele gemeente zeide: Amen, en zij loofden de Here" (vs. 13).

Dan wendt Nehemia zich tot God, zoals hij dat in het vervolg nog dikwijls doen zal. "Gedenk mij, mijn God, ten goede al wat ik aan dit volk gedaan heb" (vs. 19). Zijn eenvoudig hart is er zeker van dat God het waardeert. Met een goed geweten mag hij staan voor God en mensen. Al zijn rechten heeft hij voor het dienen van de Here en van zijn volk prijsgegeven, en hij twijfelt er niet aan dat het God niet aangenaam zou zijn. Maar wat zo'n gezag geeft aan zijn vermaningen is, dat hij in alle waarachtigheid kan zeggen: Wandelt zoals gij mij tot een voorbeeld hebt (zie Fil. 3:17).

Hoofdstuk 6 - Persoonlijke aanvallen

Hierboven hebben we al opgemerkt dat hoofdstuk 3 een complete beschrijving bevatte van het hele tijdperk waarin de

muur herbouwd werd. De hoofdstukken 4 en 5 delen ons de moeilijkheden mee die het volk ontmoette gedurende dat werk. Hoofdstuk 4 sprak van de pogingen van de vijand de arbeiders tot het staken van hun werk te dwingen, een poging die door de wilskracht van Nehemia gebroken werd. Hij deed de mannen de wapenen ter hand nemen zonder dat zij nalieten arbeiders te blijven. In hoofdstuk 5 zagen we het werk van satan, ontevredenheid en twist te zaaien onder broeders die tot een gemeenschappelijke arbeid geroepen waren. Het voorbeeld van Nehemia, die eigen rechten en belangen voor het welzijn van zijn broeders opofferde, had er krachtig toe bijgedragen hun geest tot rust te brengen en blijdschap en vrede te doen terugkeren. Hoofdstuk 6 waarmee we ons thans zullen bezig houden, laat ons de vijandelijke aanval onder een andere vorm zien. Nehemia was het werktuig dat God gebruikte in moeilijke omstandigheden; de tegenstanders nu trachtten hem weg te werken. Als hun plan slaagde, zou met de dienstknecht aan wie God het had toevertrouwd, het hele werk ineenstorten. Deze poging, de gevaarlijkste van alle, werd verijdeld, zoals we verderop zullen zien. Nehemia geeft hier blijk zeldzame eigenschappen te bezitten om de aanval van de vijand af te slaan, maar wat bij hem de kroon spant is een, volmaakt vertrouwen op de Here, en een even volkomen afzien van op zichzelf te vertrouwen. Dit vertrouwen komt tot uitdrukking in de woorden van vers 9: "Nu dan, sterk mijn handen!" Hij weet dat in hem geen kracht is; en zo zoekt hij dan de kracht die in God is.

De aanval tegen de persoon van Nehemia gericht draagt twee opeenvolgende trekken en het is goed daarop te letten. De gevaarlijkste komt zoals altijd het laatst.

De vijand maakt bij zijn ondernemen op een handige manier gebruik van een trapsgewijze opklimming, en pas aan het eind lanceert hij zijn beste reservetroepen tegen de persoon die hij wil te gronde richten. In de verzen 1-9 komt de aanval van buiten; in de verzen 10-14 is hij oneindig gevaarlijker, want dan ontstaat hij binnen de ommuring van Jeruzalem zelf.

(vs. 1-9). De muur was herbouwd, maar er waren nog geen deuren en poorten aangebracht. Over enkele dagen zou de stad tegen een overval beveiligd zijn. Voordat het te laat zou wezen, haast de vijand zich dus om die onvoltooidheid te benutten. Het gaat er hem in de eerste plaats om de leider van het volk te verwijderen.

Sanballat en konsorten nodigen hem tot een samenkomst uit" te Kefirim in het dal van Ono". Met waar beleid antwoordt Nehemia hun: "Ik ben bezig een groot werk te doen en kan niet komen. Waarom zou ik het werk stil leggen doordat ik het verliet en tot u kwam?" (vs. 3). Tegenover de poging hem door list in handen te krijgen, plaatst hij de belangrijkheid van het werk. Het is zoals we in 1 Timoteüs 4:15 lezen: "Behartig deze dingen, leef daarin".

Deze weigering ontmoedigt de vijand echter niet. Het gebeurt immers dikwijls dat we beginnen met te weigeren, en daarna, het strijden moe, eindigen met toe te geven. Na vier vruchteloze pogingen komt Sanballat voor de vijfde maal aandringen, en wel op zeer listige manier: hij stuurt zijn knecht met een open brief in zijn hand. Zo kon ieder dus van de inhoud kennis nemen, en de vijand bleef niet in gebreke er mededeling van te doen, want de beschuldigingen en bedreigingen er in vervat, moesten het volk ter ore komen om bondgenoten voor Sanballat te winnen.

Die beschuldigingen en bedreigingen betroffen vijf punten:

- 1e. "Onder de volken gaat een gerucht, en Gasmu bevestigt het, dat gij en de Joden van plan zijt in opstand te komen;
- 2e. De herbouw van de muur heeft geen ander doel;
- 3e. Ook gaat het gerucht (hoe vaak worden de mensen niet door die woorden opgeschrikt!) dat gij eerzuchtige bedoelingen nastreeft; gij wilt hun koning worden en zult er van beschuldigd worden dat ge u in de plaats wilt stellen van de Soeverein en zijn gezag;

- 4e. Dit plan probeert ge ten uitvoer te brengen - nog steeds volgens de geruchten - door profeten, door u aangesteld, te laten zeggen: Er is een koning in Juda;
- 5e. Dergelijke dingen nu zullen aan de koning overgebracht worden.

Dat was wel iets dat de grootste moed zou doen zinken: verdenking geworpen op het karakter en de bedoelingen van de dienstknecht des Heren, de vrees dat zijn gedrag belasterd zou worden bij de koning die hem vertrouwde! Het slot van de brief was de voor de vijfde keer herhaalde uitnodiging: "Kom dan nu, laten wij samen beraadslagen".

Nehemia is op de hoogte van de plannen van de vijand; hij weet dat hij hem moet tegenstaan om niet te vluchten; hij stelt *de waarheid* tegenover de leugens die ten doel hebben hem bang te maken. "Doch ik zond hem het antwoord: Er is van zulke dingen als gij noemt, niets geschied, maar gij verzint ze zelf" (vs. 8). Bovendien laat hij volgens zijn gewoonte zijn daden vergezeld gaan van gebed: "Nu dan", zegt hij, "sterk mijn handen!" (vs. 9). O, wat is het goed zich op God te verlaten! Als de vijand tot ons komt, laten we hem dan niet vrezen; redding op juiste tijd, wanneer we maar volharden in het gebed.

De tweede poging van satan, gevaarlijker nog dan de bovenvermelde, komt uit Jeruzalem zelf (vs. 10-14). Semaja, wellicht van priesterlijke afkomst, neemt hier de rol van profeet op zich en richt zich als zodanig tot Nehemia. "Hij had die profetie over mij gesproken" (vs. 12). "Hij had zich opgesloten"⁴, toen Nehemia naar zijn huis kwam, vrees voorwendende terwijl er niets te vrezen was. Deze man was door Tobia en Sanballat omgekocht, geldgierigheid maakte hem tot een verrader. Hij zei: " Wij moeten samen naar het huis Gods gaan, binnen de tempel, en dan de deuren van de tempel sluiten,

⁴ Noot van de vertaler. We moeten hier de versie volgen van J. N. Darby; De NBG heeft "deze nu was verhinderd".

want zij komen om u te doden, ja vannacht nog komen zij om u te doden" (vs. 10). Hij dwingt Nehemia een keus te doen, een van tweeën: door angst gedreven te vluchten, of de wijk te nemen in de tempel waarin alleen de priesters toegang hadden, om aan de moordenaars te ontkomen. Als hij vluchtte zou men hem beschuldigen een kwaad geweten te hebben; en wanneer hij een toevlucht zocht in de tempel, de aanklacht op zich laden deze door ongehoorzaamheid aan Gods uitdrukkelijke bevelen ontwaard te hebben. Hoe dan ook, Nehemia zou een zondige weg zijn ingeslagen, wat hem een kwade naam bezorgd en met smaad bedekt zou hebben.

Het antwoord van deze man Gods is een voorbeeld tegelijk van waardigheid en van nederigheid. Hij houdt zijn waardigheid tegenover deze vijandige mannen hoog door te zeggen: "Zou een man als ik vluchten?" Had hij het volk niet voor het werk aangenomen? Had hij het niet met moed bewapend? Was hij niet tussenbeide gekomen in de geschillen tussen zijn broeders? Dacht men nu dat hij zijn aard zou verloochenen voor deze leugenachtige beschuldigingen? Maar Nehemia spreekt ook een woord dat van grote ootmoed getuigt en belangrijker is dan het eerste. "Hoe kan iemand als ik de tempel binnengaan en in leven blijven?" (vs. 11). Een man als ik! Hij gebruikt dezelfde woorden als de eerste keer, maar nu om zich in ootmoed voor God te stellen. In het eerste geval dat hij ze uitspreekt had men hem van hoogmoed kunnen betichten, in het tweede toont hij wel verre te zijn van een trots hart te hebben. Hoe zou hij de tempel durven binnengaan? God had dat immers alleen aan de priesters toegestaan? Een koning van Juda had dat eens gewaagd, zich als koning boven het priesterschap geplaatst, en... was daarvoor met melaatsheid gestraft (2 Kron. 26:16-21). Nehemia dacht er niet aan zo'n onheilige daad te doen. Had iemand als hij enige waarde voor God of enig recht om zijn geboden te overtreden? Door vrees aan te jagen wilde men hem daartoe uitlokken. Dit voorstel was van de "oude slang" afkomstig. Zo had satan reeds van het begin af gehandeld en Adam tot ongehoorzaamheid gebracht.

Nadat Nehemia aldus geweigerd had deze verkeerde weg in te slaan, gaat hij niet verder op de zaak in, maar geeft ze in Gods handen over. Het is wel van belang dit op te merken. Deze man Gods had het volk tegen Semaja kunnen opruien, hem beschuldigen een valse profeet te zijn, openlijk kunnen aantonen dat hij een verrader was; hij had het schandelijk gedrag van Sanballat en Tobia kunnen ontmaskeren. Niets van dat alles! Hij geeft het oordeel over aan God: "Gedenk, mijn God, Tobia en Sanballat ieder naar dit zijn werk, en ook de profetes Noadja en de overige profeten, die getracht hebben mij bevreesd te maken" (vs. 14). Eerst komen de namen van de tegenstanders, de vijanden van het volk; die van Semaja wordt hier helemaal niet genoemd. Een prachtig voorbeeld van een gemoed dat zich niet overgeeft aan persoonlijke wrok tegen de man die hem zo'n ernstig onrecht had aangedaan. Mooi voorbeeld ook van teerheid ten opzichte van een broeder, van wie hij wist dat hij omgekocht en daarvoor betaald was, en tegen wie hij had kunnen zeggen: Ga achter mij, satan! Noadja komt slechts hier voor, werkelijk een profetes die steun aan deze slinkse streek verleend had samen met de overige profeten. Deze vrouw was niet te verontschuldigen, evenmin als haar metgezellen, want ongerechtigheid die zich verbergt onder de mantel van de profeten, behoort gesignaleerd te worden. Op deze wijze bood Nehemia het hoofd aan de aanvallen en hinderlagen van de tegenstander. Hij had een onveranderlijk doel voor ogen en om het te bereiken voegde hij bij het geloof de . deugd, de zedelijke moed, die alle moeilijkheden te boven komt, de zonde die zo licht omstrikt, afleggende.

Ondanks alle tegenstand werd de muur voltooid op de 25e dag van de maand Elul, de zesde maand van het Joodse jaar, dat begon met de maand Abib, waarin de aren rijpen, de maand van Pasen en de uittocht uit Egypte. Dank zij de tussenkomst van Goddelijke macht waren er maar 52 dagen nodig geweest om dit enorme werk tot een goed einde te brengen. Voor de ogen van alle omringende volken was het bewijs geleverd dat "dit werk met behulp van onze God gedaan was" (vs. 16). Het

was dan ook niet te verwonderen dat, toen zij deze dingen gehoord hadden, "zij bevreesd en zeer terneergeslagen werden". Toen deed zich echter nog een laatste gevaar op, berokkend door lieden die geacht waren onder het volk: "Ook richtten in die dagen de edelen van Juda vele brieven aan Tobia en ook kwamen er van Tobia tot hen, want velen in Juda waren eedgenoten van hem". Waarom hadden zij zich aan hem onderworpen en erkenden zij zijn gezag? Een droevige zaak en helaas zo algemeen: zij zagen er voordeel in! We zeiden al eerder dat Tobia de schoonzoon was van Sechanja, de zoon van Arag, een van de aanzienlijksten onder het volk; en Tobia's zoon Johanan was weer een schoonzoon van Mesullam, de zoon van Berechja, van priesterlijk geslacht. Deze edelen in Juda waren dubbelhartig, zij probeerden Nehemia voor zich te winnen door in zijn bijzijn "goede dingen" van Tobia te vertellen. Hij is een vriendelijk man, hebben ze vast gezegd, die het verbond van het volk van God heeft gezocht. Hoe vaak hebben we de persoonlijke kwaliteiten van een tegenstander niet horen noemen om zijn vijandigheid te verzachten en de zielen er toe te bewegen hem als deelgenoot aan te nemen. Nu brachten diezelfde konkelaars de woorden van Nehemia weer over aan Tobia. Deze briefwisseling had stellig niet ten doel de vijand te winnen, integendeel, zij beoogde de leider van het volk bang te maken (vs. 16-19).

Op deze wijze wierp de vijand al zijn reservetroepen in de strijd om een enkele man aan te vallen. Maar God was daar en sterkte de handen van zijn dienstknecht. Zoals Hij vroeger tot Jeremia gezegd had, kon Hij ook tegen deze nieuwe getuige zeggen: "Ik zal u voor dit volk maken tot een koperen, onneembare muur, en zij zullen tegen u strijden, maar u niet overmogen; want Ik ben met u om u te helpen en u te bevrijden, luidt het woord des Heren. Ja, Ik zal u bevrijden uit de hand der bozen, u verlossen uit de vuist der geweldenaars" Ger. 15:20 en 21).

Hoofdstuk 7 - Ordening van de dienst van het huis des Heren, van het stadsbestuur en de geslachtsregisters

De muur was herbouwd, poorten en sluitbalken waren aangebracht; de in al zijn pogingen teleurgestelde vijand geeft zijn aanslagen op. Nehemia's eerste zorg is thans de dienst des Heren te regelen. De poortwachters, bewakers van het huis, de zangers, die de leiding hadden bij de lofprijzing, de Levieten, aan wie ge dienst van het woord (vgl. 8:7) was toevertrouwd - want de Levieten hadden niet meer tot taak de heilige voorwerpen van de tabernakel te dragen -, al deze mannen worden in hun verschillende functies aangesteld.

Maar er was nog toezicht nodig en dit werd opgedragen aan voorgangers die er recht op hadden gehoorzaamd te worden. Door het gezag dat God hem verleend had, kiest Nehemia tot dit doel twee mannen uit. Zo zien we later Paulus, Timoteüs en Titus kiezen op grond van zijn apostolisch gezag. Dit overdragen van gezag bezit de gemeente niet en het zou werkelijk aanmatigend zijn wanneer zij daarop aanspraak maakte; maar ondanks het verval laat God zijn gemeente niet zonder hulpbronnen en het is zijn Geest die haar van de nodige hulpmiddelen voorziet. De werkzaamheid van de Heilige Geest zal haar nimmer ontbreken.

Nehemia gaat bij deze keuze te werk met een wijsheid die hem van Boven is gegeven. Zijn broer Hanani was de eerste geweest die hem het bericht over Jeruzalems rampspoed had gebracht (1:2). Het kwam hem dus toe een ereplaats en gezagspositie te bekleden; de smaad van de heilige stad was hem immers ter harte gegaan en hij had om haar weer uit haar puin te doen herrijzen, de lange reis naar Babel ondernomen. De tweede was Hananja, de overste van de burcht. Hij had zijn leerschool doorgemaakt in de beperkte taak die hij in de eigenlijke stad van David had waargenomen. Maar hij had nog andere hoedanigheden: "Want deze was een betrouwbaar man en godvrezend boven velen" (vs. 2). De dienst van God kan alleen toevertrouwd worden aan trouwe mannen. Als zij dat niet

zijn, hoe zou men hen dan voorgangers kunnen noemen. Zo omringde Paulus zich evenals Nehemia met beproefde en trouw bevonden arbeiders van Christus (1 Kor. 4:17; Ef. 6:21; Kol. 4:7 en 9; 1 Tim. 1:12. Zie ook 1 Petr. 5:12; Openb. 2:13). Ook thans nu er geen aanstelling door apostelen meer is, behoren de voorgangers deze karaktertrek te bezitten. De gemeenten in haar geheel worden zeer zelden trouw genoemd. Maar twee keer wordt die uitdrukking op hen toegepast, n.l. in Efeziërs 1:1 en Kolosse 1:2. Mocht het God behagen dat het anders gesteld is daar waar de eenheid van het lichaam van Christus wordt verwerkelijkt door het bijeenkomen van Gods kinderen; maar hoe zeldzaam is dit door alle tijden heen! Het is natuurlijk onmogelijk waar men zich aanmatigt "kerken" te vormen door een bondgenootschap van gelovigen met de wereld. In elk geval vinden we in het Woord de trouw van het geheel alleen wanneer de hemelse positie in Christus gekend en verwezenlijkt wordt, of zoals in Kolosse, de betekenis van de persoon van Christus als het Hoofd van zijn lichaam, de gemeente, gewaardeerd wordt, ondanks de pogingen van satan om de blijdschap daarover weg te nemen.

Van Hananja wordt ook gezegd dat hij "godvrezend was boven velen". De vreze Gods gaat steeds vergezeld met nederigheid; als men voor Hem staat, kan men zichzelf niet belangrijk vinden, en die ootmoedige houding is juist een van de ware bronnen waaruit het gezag van de voorganger voortspruit. Wie meent iets te zijn leeft niet in de vreze van God en zijn dienst zal van geen nut zijn voor de heiligen. Vroeg of laat zal God hem, als Hij hem gebruiken wil, moeten vernederen om hem weer nuttig te doen zijn.

Laten we ook eens bezien waarin de dienst van deze beide mannen bestond. Zij moesten de poorten bewaken (vs. 3). Niets mocht er ongecontroleerd de heilige stad binnenkomen. Zo bevreesd was Nehemia dat vreemde elementen, begunstigd door het duister van de nacht, of zelfs als het nog slechts half dag was, in de stad zouden komen, dat hij bevel geeft de poorten pas te openen als de zon al vrij hoog aan de hemel

stond. Op die manier kon niemand onopgemerkt Jeruzalem binnensluipen. Zo moeten ook wij, onder beding dat wij met geestelijke vijanden te doen hebben, er voor waken dat in de stad van God de afbrekende leringen van het christendom niet binnendringen. Het gaat hierbij niet noodzakelijkerwijs om ketterijen. Wij hebben vaak te maken met leringen die in zekere mate waarheid bevatten, maar die, van hun plaats gerukt en zonder verband met andere waarheden en door deze verplaatsing vervalst, er des te gevaarlijker door zijn. Te allen tijde behoren voorgangers als zij die naam verdienen, er op toe te zien dat deze elementen, begunstigd door duisternis of halfdonker, geen woonplaats kiezen onder de kinderen Gods.

De beide voorgangers met het bestuur van Jeruzalem belast, moesten persoonlijk zorgen voor het sluiten van de poorten. Ze mochten die zorg niet aan anderen overlaten, want elke onachtzaamheid in de dienst zou noodlottig kunnen zijn, ze moesten onafgebroken waakzaam zijn.

De inwoners van Jeruzalem hadden evenwel van hun kant ook plichten: "En gij zult wachtposten opstellen van de inwoners van Jeruzalem, ieder op zijn post, ieder tegenover zijn huis". Ook heden rust op allen zonder onderscheid de plicht te waken voor het kwaad. Ieder moet "tegenover zijn huis" staan. Want als we de vijand onze huizen laten binnenkomen, zal hij evenzo goed het volk van God ten val brengen als wanneer hij door de poorten binnenkomt. We behoren waakzaam te zijn ten aanzien van elk kwaad, hetzij valse leer of wereldsgezindheid. Deze laatste is nog besmettelijker dan de eerste en beantwoordt zozeer aan de neigingen van ons natuurlijk hart, dat we niet waakzaam genoeg kunnen zijn om ze af te wijzen.

Er doet zich nog een andere moeilijkheid voor. De ommuurde stad was ruim en groot, maar het aantal inwoners was klein en "er waren geen huizen gebouwd". Niet dat er geen huizen waren, want ze waren niet alle verwoest. Sinds de terugkeer van het volk onder Zerubbabel hadden heel wat families hun vroegere woningen kunnen terugvinden; zij waren zelfs bezig geweest met ze te versieren en te betimmeren (Haggai 1:4),

toen het werk aan het huis van God onderbroken was. We zien dan ook velen van het volk aan de muur bouwen vóór hun huis. Maar dit vers betekent alleen dat men de vernielde huizen niet had opgebouwd; er lagen dus ongetwijfeld nog grote open ruimten in Jeruzalem. Daniël zinspeelt op deze arbeid die van Nehemia's dagen af begonnen was. Hij onderscheidt de eerste 7 (jaar)weken in de 69 tot op de komst van de Messias, en voegt eraan toe dat gedurende die 49 jaren "het plein en de gracht" herbouwd zullen worden, "maar in de druk der tijden" (Dan. 9:25). Het plein is het centrum van de stadsdrukte, de verzamelaarsplaats; daar verrijzen de huizen het eerst. "De gracht" is een aanvullende verdediging ter bescherming van de stad. In Daniël, lijkt me, is "het plein" de ruimte die vóór de Waterpoort lag (Neh. 8:1) in de stad van David, en Ofel, en dat niet bij de omsluiting was begrepen toen de muur herbouwd werd (Figuur 1). Het Woord van God brengt ons geschiedkundig niet naar die tijd van druk waarvan de profeet Daniël spreekt, een tijd ten aanzien waarvan de historie geen formele gegevens bevat.

De verzen 5-73 geven een herhaling van de geslachtsregisters van Ezra 2. De rationalisten hebben niet nagelaten dit gedeelte aan te vallen. Er komen n.l. 18 verschillen voor met de getallen die Ezra geeft, soms zijn ze kleiner, meestal echter groter. Volk, priesters, dienaars van het heiligdom, enz., vormen in Ezra een aantal van 29.818 personen op een totaal, de niet-ingeschrevenen meegerekend, van 42.360. Op datzelfde totaal van 42.360 heeft Nehemia 31.089 ingeschrevenen.

Als we de licht opkomende maar even onwaarschijnlijke gedachte terzijde stellen dat er door de overschrijvers fouten gemaakt zijn, constateren we:

- 1e. dat de opsomming van de oversten van het volk in Nehemia 7 een naam bevat, Nahamani (vs. 7), die niet in Ezra 2 genoemd wordt;
- 2e. dat de geslachtsregisters door Zerubbabel opgesteld gedurende een vrij lange tijd opgehouden werden (zie Neh. 12:23);

- 3e. het opmerkelijke feit dat als men bij het getal van Ezra de 1396 personen voegt die volgens Nehemia 11 in Jeruzalem kwamen wonen, men wat het volk betreft op een aantal van 25.540 komt, een aantal dat bijna precies overeenstemt met dat van 25.406 in Nehemia 7.

We zouden hieraan nog andere bijzonderheden kunnen toevoegen. Wat we ook veronderstellen mogen, we leren hier, zoals telkens opnieuw, dat we niet op onze rede moeten vertrouwen, zelfs niet wanneer het om feitelijke details van het Woord van God gaat, en dat we de verklaring ervan van Hem moeten verwachten, als Hij het goed vindt ons te rechter tijd de nodige opheldering te geven. Iedere lezer die zich voor het Woord buigt, zal zeker menigmaal die zegenrijke ondervinding hebben opgedaan.

HOOFDSTUK 8 - 10 - DE GODSDIENSTIGE TOESTAND VAN HET VOLK

Hoofdstuk 8 - Het wetboek en het Loofhuttenfeest

In de hoofdstukken 8-10 worden we bepaald bij de religieuze toestand van het volk; zij vormen een soort tussenvoegsel, daar hoofdstuk 11 onmiddellijk aansluit bij hoofdstuk 7.

Een betrekkelijke orde was gevestigd, de muur voltooid en de mannen van het volk woonden ieder in zijn stad. Nu zien we hen "als één man" bijeenkomen - sedert de oprichting van het altaar hadden zij dit al meer gedaan, lezen we in Ezra 3 - op het plein vóór de Waterpoort, in de onmiddellijke nabijheid van de tempel, met het uitsluitend verlangen om naar het Woord van God te horen. Die gedachte was in hun eigen hart geboren en was hun niet door anderen ingegeven. "En men verzocht de schriftgeleerde Ezra het boek van de wet van Mozes, die de Here aan Israëel gegeven had, te halen " (vs. 2). Het was in de zevende maand, op de eerste dag van de maand, de dag van het feest van de nieuwe maan, een dag van bazuingeschal (Lev. 24:23-25; Num. 10:10; Ps. 81:4), een beeld van de vernieuwing van het licht dat tijdelijk verdwenen was. In Ezra 3 was op hetzelfde feest het altaar (de eredienst) hersteld; op dezelfde datum nu voelt het volk de behoefte om onderricht in de Schriften te ontvangen. Die twee dingen, eredienst en belangstelling voor het Woord, zijn altijd de kenmerken van een duurzame opwekking naar Gods gedachte. De behoefte zich te gronden op de boeken van Mozes, vult al deze hoofdstukken van Nehemia (8:1, 14 en 18; 9:3; 10: 34; 13:1). Zodra er van het Woord sprake is, zien we Ezra weer verschijnen, want hij bezat de gave en had de opdracht te leren en op die manier bij te dragen tot de godsdienstige ontwikkeling van het volk.

Nehemia, hoewel met de hoge waardigheid van landvoogd bekleed, maakt dadelijk plaats voor Ezra. Mooi is het wanneer men ziet dat gaven uitgeoefend worden in onderlinge gemeenschap, zonder enige na-ijver en zonder dat de een het terrein van de ander betreedt! Nehemia oefent namens God het bestuur uit, Ezra van zijn kant geeft onderricht in de wet van Mozes en past deze toe. De hele vergadering komt samen om te luisteren naar het voorlezen van de wet, mannen zowel als vrouwen, ja, zelfs zij die verstand hadden, d.w.z. de kinderen die in staat waren te begrijpen, wat er voorgelezen werd. Zo voorzag God er op treffende wijze in dat zelfs jonge kinderen profiteren konden van zijn Woord.

Ezra stond, zoals vroeger Josia (2 Kon. 23:3), op een verhoging: rechts en links van hem stonden de oudsten of familie hoofden. Ten aanschouwen van het volk en boven hun hoofden opent hij het boek met een plechtig gebaar en geeft het zo de plaats van gezag die het toekomt. Daarna looft hij "de Here, de grote God". Ja, want in dit boek had God zich geopenbaard en eiste Hij gehoorzaamheid. Allen spraken hun amen uit op dit gebed van Ezra, zij hieven hun handen omhoog, knielden en bogen zich neer.

De Levieten, die niet meer de heilige vaten behoeften te dragen (1 Kron. 23:26), namen de taak van bedienaars van het Woord waar door de wet voor het volk begrijpelijk te maken en we kunnen zien met hoe grote zorg zij het doen (vs. 9). Zij lezen duidelijk voor. Dit is van groot belang! Hoe vaak komt het niet voor dat dienaars des Heren te onverstaanbaar of te snel of slordig lezen, en zich dan haasten om zelf te gaan spreken, alsof het niet belangrijker is naar het Woord van God te horen dan naar het hunne. Maar hier gaat het er in de eerste plaats om het volk in direct contact te brengen met de wet, daarna de betekenis ervan te geven en haar ten slotte begrijpelijk te maken (vs. 9). De Levieten nemen de rol van onderwijzers waar en dat treft te meer omdat ook kinderen het onderwijs volgden, iets dat eigenlijk nooit vergeten moest worden. Een goed

onderwijzer houdt niet eerder op dan nadat al zijn leerlingen hebben begrepen wat hij hun heeft willen uitleggen.

De dag waarop Ezra dit deed en wat daarvan het gevolg was, kan met recht "de dag van de geopende bijbel" worden genoemd. Hij richt zich zowel tot het geweten als tot het hart van het volk. Het is treffend het resultaat ervan te zien: allen verootmoedigden zich en weenden toen zij de woorden van de wet hoorden. Maar Ezra zei tegen hen:

"Deze dag is de Here, uw God, heilig, bedrijft geen rouw en weent niet", en ook: "weest dus niet verdrietig, want de vreugde in de Heer, die is uw toevlucht" (vs. 10 en 11). Laten we dit verheven woord nooit vergeten! Verootmoediging, hoe kostbaar en noodzakelijk ook, geeft geen sterkte. Als het er om gaat aan moeilijkheden het hoofd te bieden vinden we die, door ons met de Heer bezig te houden die Zich in zijn Woord heeft doen kennen. Dit te bedenken is een onuitsprekelijke bron van blijdschap voor onze zielen en "de vreugde in de Heer is onze sterkte". Was dit ook niet wat de apostel de Filippiërs aanbeval, hij, de beproefde en door rampen belegerde, maar die het zelf ondervonden had? "Verblijdt u altijd in de Heer!" In een ander vers (Jes. 30: 13) vinden we een tweede waarheid: "Door bekering en rust zoudt gij verlost worden, in stilheid en vertrouwen zou uw sterkte zijn". Hoe dikwijls hebben we dat niet ondervonden! Terwijl de vijand zich roert en zijn aanvallen verdubbelt, blijft de gelovige rustig, in het volle bewustzijn dat elke activiteit van de mens zelf het werk van God alleen maar verzwakken zou, en met de volkomen zekerheid dat God kan handelen zonder hem.

In Nehemia gehoorzaamt het volk aan het Woord dat tot hen komt, het hield op met rouw te bedrijven en wenen en begon zich zeer te verheugen. Het had begrepen! Mocht dit bij ons ook zo zijn!

Evenals in Ezra 3 - in onze beschouwing van dit boek gaven we daarvan de reden aan - gaat Nehemia stilzwijgend voorbij aan de grote verzoendag die op de tiende van de zevende maand

plaats had. Maar de familiehoofden, de Levieten en de priesters waren op de tweede dag van deze maand bij Ezra samengekomen "om de woorden der wet te onderzoeken" (vs. 14). Zij die onjuist het volk hadden onderwezen, kwamen nu bijeen om zelf door God onderricht te worden.

Zo moet het altijd zijn met de arbeiders des Heren. Het is niet voldoende dat zij anderen leren. Zelf zijn zij zwak en kennen maar ten dele. Zij moeten voor eigen gebruik nieuw licht in het Woord vinden om het te kunnen verstaan. En dit zien we hier gebeuren: zij vernemen door het onderricht van de Schriften na te streven, iets dat ze nog niet wisten. "Toen vonden zij in de wet die de Here door de dienst van Mozes gegeven had, geschreven dat de Israëlieten op het feest in de zevende maand in loofhutten zouden wonen en dat zij een bevel zouden uitvaardigen en laten omroepen in al hun steden en in Jeruzalem van deze inhoud: Trekt uit naar het gebergte en brengt het loof van de olijfboom, van de olijfwilg, van de mirt, van palmen, van loofbomen, om loofhutten te maken, zoals geschreven staat" (vs. 15 en 16; vgl. Lev. 23:33-44). Toen zij dit vernomen hadden, maakten zij het aan het volk bekend, en dit haastte zich ze te maken. Allen wisten nu hoe het Loofhuttenfeest moest worden gevierd. De daken, de hoven van de huizen, de voorhoven van de tempel, de pleinen van de Water- en Efraïmpoort, die buiten de ommuring lagen, werden met loofhutten bedekt (vs. 17). Sinds de dagen van Jozua bij de intocht van het volk in Kanaän, was dit feest op deze wijze niet gevierd (vs. 18). Het feest zelf was wel gevierd onder Ezra (hfdst. 3), maar niet volgens de bijzonderheden van het bevel. Toen betekende het alleen dat het land weer voor het volk geopend was, nadat de ballingschap de toegang ervan voor het volk had afgesloten. Maar in Nehemia wordt het feest gevierd volgens de voorschriften van de wet, en die gebeurtenis is het heerlijke gevolg van de vurige ijver van allen het onderricht van het Woord aan te nemen.

Het zou ons vreemd kunnen voorkomen dat een zo duidelijk en uitdrukkelijk gedeelte tot dan aan de aandacht van priesters en

Leviëten ontsnapt was. 't Is evenwel een verschijnsel dat zich in alle tijden voordoet in de geschiedenis van het volk van God. Nog veel belangrijker waarheden, zoals bijv. die van de komst des Heren, hebben gedurende achttien eeuwen verborgen kunnen liggen, ofschoon het nieuwe testament er vol van is. Dat komt omdat de werkzaamheid van de Geest van God nodig is om deze dingen te ontdekken, en het grootste menselijke inzicht niet in staat is ze te onderkennen.

We vinden in Ezra en Nehemia het Loofhuttenfeest als een voorafschaduwung van Israëls toekomstige nationale opstanding. Ditzelfde feest werd als het ware ook uitgebeeld in de twijgen en palmtakken bij de intocht van de Heer Jezus in Jeruzalem in Matteüs. 21:8, Marcus 11:8 en Johannes 12:12, toen de scharen Hem als de Zoon van David en de Koning van Israël erkenden. In Lucas 19 vinden we geen palmtakken of twijgen.

Zeker, de discipelen zegenen de Koning die komt in de naam des Heren, maar zij zeggen: "Vrede in de hemel", en niet: "Vrede op aarde" (vgl. Luc. 2:14) en men vindt daar dat Jezus weent over Jeruzalem (vs. 41). Het ware Loofhuttenfeest, het uiteindelijke, zal pas in een toekomstige tijd gevierd worden, volgens Zacharia 14:16, maar dan zal daaraan voorafgegaan zijn de dag van de grote rouwklacht (Zach. 12:10-14), die we niet vinden in Ezra of Nehemia en ook niet in de evangeliën. In zekere zin mogen wij, gelovigen, het Loofhuttenfeest vieren als een voorafschaduwung van de heerlijkheid, "een zeer grote vreugde" (vs. 18), of zoals de apostel Petrus zegt "een onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde" (1 Petr. 1:8). Van de eerste tot de laatste dag van het feest werd het Woord des Heren aan het volk voorgelezen; dat alleen was in staat de vreugde in aller hart te bestendigen.

Hoofdstuk 9 - Verootmoediging, afzondering, belijdenis

Het Loofhuttenfeest was het laatste van de drie Joodse feesten (Lev. 23). In het hoofdstuk dat nu voor ons ligt, is echter geen sprake van levitische inzetten. Eerst op de 24e dag, dus na de 23e, de laatste grote dag van het Loofhuttenfeest, kwamen de kinderen Israëls bijeen in droefenis en verootmoediging (vs. 1). Deze daad had evenmin iets te maken met de grote verzoendag, die op de 10e van de maand moest plaats hebben en die Ezra en Nehemia met reden weglaten.

Dit ge hoofdstuk is een soort aanvulling van Ezra 10, waarin we zien dat het volk zich had afgezonderd van de verbintenissen die het door huwelijken met personen uit de volken had aangegaan en die het geslacht van Israël solidair maakten met de vijanden van de Heer en zijn volk. Maar de zuivering die onder Ezra tot stand was gekomen, was niet voldoende. Het volk had de plicht een kwaad te oordelen van subtieler aard. Als dat niet beleden werd, zouden de ontkomenen onherroepelijk terugvallen in de onheilige verbintenissen die zij pas verbroken hadden. We bedoelen de vermenging, die zij begunstigd hadden door de volken te laten deelnemen aan het volksleven. Om werkelijk van die vermenging bevrijd te worden was er meer nodig dan zich gescheiden te houden van deze of gene schandelijke zonde, zoals de onheilige verbintenissen van voorheen. Er moest een waarachtige veroordeling zijn van de toestand van het hart die daartoe geleid had. Deze veroordeling nu vinden we in hoofdstuk 9.

Deze feiten houden een diepgaand onderricht in voor ons, gelovigen. We hebben niet alleen deze of gene begane fout te oordelen, maar ook de wereldsgezindheid die we burgerrecht onder ons hebben gegeven en die de oorzaak is van onze verkeerde daden. We moeten ons werkelijk van de wereld afzonderen, want dat alleen kan ons bewaren voor de grove zonden die het treurig gevolg zijn van die vermenging.

Verootmoediging en belijdenis van schuld waren noodzakelijk, opdat het volk die afzondering tot een werkelijkheid zou kunnen maken. Wat zijn die beide dingen in onze tijd moeilijk te vinden, bij individuele personen of in vergaderingen wanneer er fouten begaan zijn. Als men geroepen wordt een duidelijk zichtbaar kwaad te oordelen, zal men er vrij makkelijk in toestemmen zich gemeenschappelijk te verootmoedigen, voor zover deze daad niet de verplichting met zich meebrengt, dat elk persoonlijk zijn zonden en ongelijk bekent. Liever zal men elk compromis aanvaarden, dan dat te doen. Wat is het toch waar dat het volk van de Heer een hardnekkig volk is, dat de hals niet buigen en zich voor God vernederen wil. In dit hoofdstuk is het zo niet, het volk verootmoedigt zich werkelijk en allen vastten, in zakkengewaad en met aarde op het hoofd (vs. 1), dat betekent rouw, droefheid en berouw. Zij tonen hun verootmoediging evenwel niet slechts door deze uitwendige tekenen, zij wordt in daden omgezet: zij "scheiden zich af van alle vreemdelingen" (vs. 2). Waar hadden zij daarvoor de kracht gevonden? Bij dezelfde bron waaruit zij tevoren hadden geput. Tijdens het Loofhuttenfeest had het volk tot werkelijkheid gemaakt dat "de vreugde in de Heer hun toevlucht" was. Met de kracht die zij daardoor verworven hadden, was het in staat zich te verootmoedigen en zich zonder uitstel af te zonderen van het kwaad met erkenning van hun verkeerde toestand. Ware verootmoediging en belijdenis van schuld worden onmiddellijk gevolgd door de daad, dat lijdt geen uitstel. "De nakomelingen van Israël scheidden zich af van alle vreemdelingen, en zij stelden zich op en deden belijdenis van hun zonden en van de ongerechtigheden hunner vaders" (vs. 2).

Nog een andere machtige en gezegende invloed vinden we in vers 3: "Toen zij op hun plaats waren gaan staan, las men voor uit het boek van de wet van de Here, hun God, een vierde deel van de dag; en een ander vierde deel deden zij belijdenis en bogen zich neer voor de Here, hun God". Zonder het Woord kan geen enkele belijdenis volledig zijn, want daardoor leren we verstaan wie God is, wat in strijd is met zijn Wezen en wat we

zelf geweest zijn. We zien bovendien dat de belijdenis van het volk recht evenredig was met wat het Woord hun openbaarde: een kwart van de dag voor het lezen van de wet en een kwart van de dag voor de belijdenis. In het boek van de wet (8:3 en 12) hadden ze de bron van hun kracht leren kennen en uit hetzelfde boek leren ze hun toestand veroordelen en die zonder voorbehoud belijden.

De Levieten spelen in dit alles een prachtige rol. Zij hadden het volk onderwezen, daarna trouw hun dienst volbracht en hadden inzicht verkregen in de bijzondere dingen van de wet, zodat zij op die wijze tot nauwkeuriger kennis waren gekomen van wat vroeger reeds geopenbaard was. We zien hier hoe zij op de verhoging gaan staan en "met luider stem tot de Here, hun God" roepen (vs. 4). Hun trouwen hun gemeenschap met God wijzen hen aan als geschikt om in het openbaar de mond van de vergadering te zijn als het er om gaat schuld te belijden. Deze belijdenis, die het 9e hoofdstuk van vers 5 tot 38 vult, is heel opmerkelijk. De Levieten beginnen met een lofprijzing. Als men God toebehoort, kan men inderdaad niet voor zijn aangezicht verschijnen zonder te erkennen, dat Hij, die men heeft onteerd, genadig en barmhartig is. "Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt" (Ps. 130:4). Dat voelde David ook toen hij zei: "Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd" (Ps. 51:6).

De lofprijzingen die tot God gericht worden, bestaan hierin: In de verzen 5 tot 7 prijst het volk God als de Schepper en Onderhouder van alle dingen, als de "Ik ben", de Here.

In de verzen 7 en 8 erkent het Hem als de God der beloften, die Abraham geroepen en verkoren heeft.

In de verzen 9 tot 11 prijst het Hem als de Verlosser en Overwinnaar van de vijand, als degene die zijn volk uit Egypte gered heeft.

In de verzen 12 tot 15 maken ze melding van hun *verantwoordelijkheid*. God had hun de wet gegeven; daaraan hadden zij moeten gehoorzamen, nadat Hij hen door genade tot

aan de voet van de Sinaï geleid had. Zelfs na de Sinaï had Hij hun zijn hulp getoond (vs. 15) door hen te drenken en te voeden in de woestijn. Hij had hen uitgenodigd het land Kanaän in bezit te nemen. "Doch zij, onze vaders, handelden misdadig en verhardden hun nek en luisterden niet naar uw geboden; zij weigerden te horen en gedachten de wonderen niet die Gij onder hen gedaan hadt". Meer nog, zij hadden God, hun Leidsman, verlaten door zichzelf een hoofd te kiezen die hen naar Egypte terug zou moeten brengen. Ten slotte hadden zij God op het hoogst veracht door het maken van het gouden kalf, en Hem grote smaad aangedaan. En zo waren zij veroordeeld om veertig jaren door de woestijn te zwerven. In weerwil van dit alles had God Zich ten opzichte van hen een genadig God betoond, naar de mate waarin zijn heilige wet Hem veroorloofde dit karakter te openbaren (vs. 17). Hun opstandigheid had een halt toegeroepen aan al zijn wegen in genade met hen en toch had de Here over hen gewaakt (vs. 21).

Vers 22 tot 27. Zij namen tenslotte bezit van het beloofde land, door louter genade, zoals we in de laatste hoofdstuk van Numeri kunnen lezen, en door Gods grote goedheid "leefden zij weelderig" (vs. 25). Nauwelijks ingegaan, rebelleerden zij opnieuw en ondanks alle uitwendige oordelen deden zij opnieuw de Here grote smaadheid aan (vs. 26). Toen leverde Hij hen over in de macht van hun tegenstanders en in weerwil van dit alles verloor Hij hen nog bij gedeelten door de richters (vs. 28-31). Ook onder het koningschap kwamen zij telkens weer in opstand. De profeten waarschuwden hen tevergeefs; en toch rekende God niet voorgoed met hen af (vs. 31).

Eindelijk (vs. 32-37) erkenden zij, van de grootste tot de kleinste, dat God in al zijn wegen met hen, met het hele volk, volmaakt was: "Maar Gij hebt het recht aan uw zijde in alles wat ons overkomen is, want Gij hebt *trouw* betoond, doch wij hebben goddeloos gehandeld". Zij proberen niet zich te rechtvaardigen of zich te onttrekken aan de gevolgen van hun zonden: "Zie, wij zijn heden slaven, en het land dat Gij aan onze vaders gegeven had om de vrucht en het goede daarvan

te genieten - zie, wij zijn daarin slaven; het geeft zijn rijke opbrengst aan de koningen die Gij over ons gesteld hebt wegens onze zonden, en zij heersen over ons lichaam en over ons vee naar hun welgevallen; daarom zijn wij in grote benauwdheid".

Zo is dan deze belijdenis eenvoudig, volledig en waarachtig, zonder verontschuldigen en uitvluchten. Ze erkent de schuld van allen van het begin af, aanvaardt als juist het oordeel dat er het gevolg van is, maar verkondigt ook de onuitputtelijke genade en barmhartigheid van God, die hen tot op dat ogenblik toe geleid had.

Een belangrijke opmerking voor het volk van God in alle tijden, dat in zonden gevallen is, willen we hieraan nog toevoegen. Drie dingen zijn dan noodzakelijk: ootmoed, afzondering van het kwaad en belijdenis, en wel in de volgorde die we in het begin van dit hoofdstuk vinden. Ootmoed zonder afzondering en belijdenis is van geen waarde. Afzondering zonder ootmoed en belijdenis is een daad die van geestelijke hoogmoed getuigt en slechts op een sektarische geest wijst. Openlijke belijdenis, zonder enig voorbehoud, omvat noodzakelijkerwijs de beide andere dingen; daarom hebben onze trotse en hopeloos boze harten dikwijls de meeste moeite om daarmee in te stemmen. Als er geen belijdenis plaats heeft, is er geen waarachtigheid in de afzondering en heel spoedig zal deze door een terugval worden gevolgd, Het zij bij individuele personen, of vergaderingen. Laten we dus een voorbeeld nemen aan dit kleine ootmoedige volk dat "met luider stem" riep tot de Here, hun God.

In vers 38 zien we dit volk, in zover het onder de wet stond, het verbond vernieuwen: "Op grond van dit alles sluiten wij een vast verbond en stellen het op schrift, en onze oversten, onze Levieten, onze priesters zetten hun zegels er onder". We weten dat zij, als een volk in het vlees, onder de wet, het niet konden houden. Toch kunnen ook wij uit deze vernieuwing van het verbond een ernstige les leren voor onszelf. Na belijdenis van onze schuld moet onze wandel weer beginnen op een nieuwe

grondslag: een werkelijker afzondering van de wereld die ons in het kwaad had meegesleurd en te midden waarvan wij voortaan behoren te wandelen als vreemdelingen die een ander vaderland zoeken.

Hoofdstuk 10 - Vernieuwing van het verbond

Na de belijdenis vinden we, zoals we daareven gezien hebben, de vernieuwing van het verbond, evenals die tevoren onder koning Josia had plaats gevonden (2 Kon. 23:3). Dit verbond was op de wet gegrond; daarom werd het al even snel geschonden als dat van de Sinai en als elk ander dat onder dezelfde voorwaarden gesloten was. Maar deze verbonden bieden de mens de gelegenheid om grondig te ervaren wat het vlees is, en daarom is de wet, als eis, noodzakelijk.

Natuurlijk kunnen we dit hoofdstuk niet op gelijke wijze op onszelf toepassen, omdat onze betrekkingen met God berusten op de genade. Maar wel kunnen we erin zien de vernieuwing van de gemeenschap met God, wanneer onze ontrouw haar heeft doen verdwijnen.

We vinden hier een heel belangrijk feit: als de belijdenis van schuld waarachtig en volledig is, vinden we niet alleen de gemeenschap met God terug, maar ook de gemeenschap met elkaar. De oversten van het volk, landvoogd, priesters, Levieten, familiehoofden, zetten hun zegel onder het verbond, in totaal 84 personen die er meer dan 40.000 vertegenwoordigen. Daarna wordt gezegd: "En het overige volk, de priesters, de Levieten, de poortwachters, de zangers, de tempelhorigen en al wie zich van de volken der landen had afgescheiden om de wet Gods te onderhouden, hun vrouwen, hun zonen en hun dochters, al wie tot de jaren des onderscheids gekomen was, sloten zich aan bij hun broeders, hun voornaamsten, en verplichtten zich onder zelfvervloeking en onder ede, om te wandelen naar de wet van God, die door de dienst van Mozes, de knecht van God, gegeven was, en om

naarstig te onderhouden al de geboden, verordeningen en inzettingen van de Here, onze Here" (vs. 28 en 29). We zien hier dus het gevolg van een ware verootmoediging, een werkelijke afzondering, een oprechte belijdenis. Geen enkel verschil, eenzelfde gevoelen. Allen, ouden en jongen, zonen en dochters, vrouwen en kinderen, priesters, zangers, Levieten, tempelhorigen, "sluiten zich aan bij hun broeders", aanvaardden wat hun leiders, die 84 mannen, gedaan hadden; niet de minste oppositie van welke kant ook. Men ziet bij dit talrijke volk niet dat de een naar rechts en de ander naar links trekt: geen afzonderlijke klik die een onafhankelijke beslissing neemt met uitsluiting van de anderen. Ook de vrouwen en de jonge dochters hebben hun plaats bij deze algemene bewilliging. Is dit niet heel leerzaam? God laat afwijkingen en onenigheden toe onder zijn kinderen, wanneer belijdenis van zonden ontbreekt of onvolledig is, hetzij bij personen of in vergaderingen. Zodra de belijdenis waarachtig en volledig is, en niemand er aan denkt zich te rechtvaardigen of de schuld van zich af te werpen, wordt de gemeenschap met elkaar teruggevonden.

Het verbond omvat drie punten:

- 1e. de afwijzing van onheilige huwelijken (vs. 30), evenals in Ezra 10;
- 2e. de volkomen heiliging van de sabbat, die het teken van het verbond was en waarvan de viering het karakter droeg van een volstreekte afzondering van de volken (vs. 31); en
- 3e. het sabbatsjaar, dat wellicht nimmer strikt in acht genomen was sinds de wet was uitgevaardigd.

Men ziet uit deze beschrijving hoezeer allen zich vertrouwd hadden gemaakt met het positieve onderricht van de Schrift. Daarbij blijven zij echter niet. In de verzen 32 tot 34 leggen zij zichzelf geboden op die een juist inzicht in de gedachten van God tonen. Formeel hadden zij geen tekstwoorden om zo te handelen, maar "in de wet stond geschreven" dat er slachtoffers gebracht moesten worden.

En dit was voldoende dat ieder daarvoor naar vermogen de kosten voor zijn rekening nam. Zo ook voor het hout dat naar het huis van God moest worden gebracht. Nergens gebod de wet dit te verschaffen, maar zij waren er zeker van naar Gods gedachten te handelen, wanneer zij allen aan deze geringe dienst deelnamen, zonder welke de offers niet gebracht konden worden. Wat de eerstelingen en de tienden betrof, hoefden zij zich maar te voegen naar wat uitdrukkelijk "in de wet geschreven stond". Zij handelen in dit alles eensgezind. Alles schijnt zo eenvoudig en makkelijk als er maar gemeenschap onder de broeders bestaat, en bovendien wanneer de dienst van het huis van God hun enige beweegreden is.

HOOFDSTUK 11 - JERUZALEM WEER BEVOLKT

We hebben al opgemerkt dat dit hoofdstuk direct aansluit bij hoofdstuk 7. Het altaar, de fundamenten, de tempel en de muur waren herbouwd. Doch "de stad was ruim en groot, maar het inwonertal was gering, en er waren geen huizen gebouwd" (7: 4). Nu rijst de vraag: Was de stad herbouwd om verlaten, zonder inwoners te blijven? Waartoe diende het dan haar te verdedigen, als er toch geen mensen in bijeenkwamen? God had zijn volk tot bijeenkomen geschikt gemaakt, eerst door middel van zijn Woord (hfdst. 8) en daarna door het van de heidenen af te zonderen (hfdst. 9). De getrouwen begrijpen nu dat zij dit samenkomen in praktijk moeten brengen en niet alleen maar in beginsel hebben uit te dragen. Jeruzalem moet weer bevolkt worden, al was het dan maar door één op de tien Joden (vs. 1).

Dit bijeenwonen in de heilige stad eiste veel zelfverloochening en toewijding. De vrome Israëliet, zeer gehecht aan zijn erfdeel, moest dat prijsgeven, zijn naburen, zijn wijnstok en vijgenboom achterlaten, vrijwillig afstand doen van al die dingen waaraan hij met recht gehecht was, omdat God ze hem geschonken had; en dat met geen doel dan de herbevolking van Jeruzalem! Maar hij had het verheven motief van dit prijsgeven verstaan. Hij had begrepen dat Sion "de heilige stad" was (5:1 en 18), de stad die God in vrije keuze verkoren had, de stad die Hij beminde boven alle woningen van Jacob. Deze beweegreden nu was voldoende voor hem om haar meer lief te hebben dan zijn eigen woning.

Jeruzalem was echter verachterd, lag in puin; het had geen opgebouwde huizen, en de bestaande toestand van de stad getuigde ervan dat zij niet was wat God wenste dat zij zijn zou (zie Ps. 87:5-7; 132:13; Jes. 33:20; Jes. 60). Maar in diezelfde tijd van verval had Zacharia reeds vóór de muur herbouwd was, ervan geprofeteerd:

"Als een open plaats zal Jeruzalem daar liggen vanwege de menigte van mensen en vee daarin" (Zach. 2:4). Jeruzalem kon toen in die tijd van verval slechts aantrekkelijk zijn voor het volk van God, wanneer het de stad aanzag met de ogen van het geloof en ziende op haar toekomstige heerlijkheid. Om zich daarheen te begeven was een beslissing nodig die alleen door het geloof genomen kon worden en door de hoop ondersteund werd. Het kon niet anders zijn dan een daad van liefde en vrijwillige toewijding aan de stad van de grote Koning, een zelfverloochening waaraan niet allen deel hadden en God niet van hen eiste. Toch was het zedelijk herstelde volk het volkomen eens met hen die deze verantwoordelijkheid op zich namen: "Het volk nu prees al de mannen die vrijwillig in Jeruzalem gingen wonen" (vs. 2). Zulke gevoelens genoten Gods waardering.

Spreekt deze dingen ons niet van de plicht en de opdracht van de verlostten in onze tijd? Evenals Jeruzalem in de dagen van Nehemia, is de gemeente heden in verval. Maar door het Woord zijn de beginselen waarop zij gebouwd is, weer aan het licht getreden:

- het altaar;
- het kruis van Christus;
- het fundament;
- de opgestane Heer;
- de tempel;
- de woning van Christus te midden der zijnen;
- de muur;
- de heiligheid die zo'n woning betaamt.

Voor de gelovigen is het thans zaak hun woningen te verlaten, teneinde hun plaats in te nemen in die eenzame stad, met een hart dat haar zeer genegen is en Gods gevoelens voor haar deelt. Alleen het geloof is in staat deze toewijding te bewerken.

Zou men tegenwoordig kunnen zeggen dat het volk van God hen die zich vrijwillig aan die opdracht wijden, prijst? Is het niet veelmeer waar dat het hen bestrijdt en veracht? Laat het hun echter genoeg zijn dat zij de goedkeuring van de Heer hebben. Zij worden op dezelfde wijze ingeschreven als degenen die in het begin met Zerubbabel optrokken (5:3-19), en er is reden om aan te nemen dat hun namen aan de eerste lijst werden toegevoegd.

We merken ook nog op dat, niettegenstaande de verwoesting van Jeruzalem, ieder die er kwam wonen, een plaats vond om er zich te vestigen. We vinden hier hen "die de leiding hadden over de dienst buiten het huis Gods" (vers 16), hem "die bij het gebed de lofzang aanhief" (vs. 17), hen "die de wacht hielden bij de poorten" (vs. 19), en "de zangers" (vs. 22). Kortom, elk vervult zijn dienst alsof alles in orde was, en van zijn kant houdt God daarmee rekening. Dit gebeurt weliswaar allemaal in een tijd van ellende en verval. Is het evenwel gering in Gods ogen dat men de door Hem ingestelde orde erkent en opvolgt, ondanks het verval, en met het oog op een toekomstige tijd waarin alles volmaakt zal wezen? Dit 'kleine overblijfsel van Jeruzalem heeft als hoge en kostbare opdracht in dagen van vernedering en smaad, de dagen van Salomo's heerlijkheid in het verleden te doen aansluiten aan die van de komende heerlijkheid van de Messias.

De verzen 25 en 26 geven een opsomming van de steden van Juda en Benjamin die bewoond werden door de uit Babel teruggekeerden. Ook hierbij is de orde niet volmaakt, Juda overschrijdt zelfs enigszins de grenzen van zijn gebied bij Berseba. Maar deze gebreken gaan vergezeld van ieders oprechte wens de plaats in te nemen door God aangewezen. Zo wonen de tempelhorigen in Ofel, een gedeelte van de stad van David dat buiten de nieuwe muur doch dichtbij de tempel lag en waarheen zij toegang hadden door de Waterpoort.

HOOFDSTUK 12 - DE INWIJDING VAN DE MUUR

Dit hoofdstuk begint met een herhaling van de namen van de priesters en de Levieten die met Zerubbabel opgetrokken waren. In de verzen 10 en 11 vinden we de opsomming van de hogepriesters, te beginnen met Jesua van het boek Ezra. Zijn zoon Jojakim was hem opgevolgd. Eljasib, de zoon van Jojakim, die het ambt van hogepriester bekleedde in de dagen van Nehemia, is de laatste hogepriester die het oude testament ons doet zien in de uitoefening van zijn dienst. Hoofdstuk 13 schildert hem als een man wiens gedrag afkeuring verdiende. Eljasib, die volgens 13:6 en 7 nog na 443 voor Christus priester was, werd opgevolgd door zijn zoon Jojada; van hem is ons niets naders bekend in de Schrift. Zijn zoon, Jonathan of Johanan (vs. 11 en 23), dus de kleinzoon van Eljasib, wordt in vers 23, evenals in Ezra 10:6, de zoon van Eljasib genoemd, een gebruik dat bij de Joden vaak voorkomt. Maar toen Ezra in Jeruzalem aankwam, oefende hij het priesterambt niet uit. Jaddua is de laatste hogepriester die in het oude testament genoemd wordt. Hij nam zijn dienst waar onder de regering van Darius de Pers (336-330 v.Chr.), en als we de geschiedenis vertrouwen kunnen, was hij nog hogepriester bij de inval van Alexander de Grote in Palestina. Zoals vaak het geval is in de historische en profetische boeken, is dit gedeelte, even geïnspireerd als al het overige, later aan het boek Nehemia toegevoegd om de mededelingen van de gewijde schrijver aan te vullen.

In de verzen 27 tot 43 volgt dan de inwijding van de muur. Dergelijke feestelijkheden hadden herhaalde keren plaats gehad in de geschiedenis van Israël. Zo toen David de ark uit het huis van Obed-Edom opvoerde (2 Sam. 6:12), bij de inwijding van de tempel van Salomo (1 Kon. 8:12-66), toen de fundamenten van de tempel gelegd werden (Ezra 3:10-13), bij de inwijding van het huis (Ezra 6:16-18), en ten slotte in dit

gedeelte. Deze feesten, die op één na uitdrukkingen van vreugde waren, welden spontaan op en maakten geen deel uit van de verordeningen van de wet. De blijdschap die men daarbij toonde, stond steeds in verband met het huis van God.

We kunnen hieruit de vertroostende gevolgtrekking maken dat het gevoel van achteruitgang onze vreugde helemaal niet hoeft te verminderen, want de zegeningen die de Heer ook nu nog over zijn gemeente uitgiet, hebben evenveel waarde als in de gunstigste dagen van zijn kerk. "Weest altijd verblijd", wordt ons gezegd, "in de Heer", en dat in de dagen waarin de afval steeds duidelijker uitkwam.

Bij de inwijding van de muur lijkt het of de Levieten, die in deze boeken nogal eens blijk geven van onverschilligheid, opnieuw weinig haast hebben om er bij te zijn: "Men riep de Levieten uit al hun woonplaatsen op" (vs. 27. De zangers komen voor dit feest uit zichzelf bijeen; ongetwijfeld in afwachting van hun dienst in het huis van God "hadden zij zich dorpen gebouwd rondom Jeruzalem" (vs. 29). Vóór het feest moesten de priesters en de Levieten zich reinigen, een kenmerkende trek van de bedeling der wet, in tegenstelling tot die van de genade (Hebr. 7:27); zonder deze reiniging konden zij het volk, de poorten en de muur niet reinigen. Het feest zelf en de optocht eindigden bij het huis van God. De heiliging van Jeruzalem en van het volk had geen andere bedoeling dan de verheerlijking van Hem, die zo goed was daar zijn woning te maken.

(Vers 31 tot 37). Nehemia plaatste de beide koren op de muur⁵. Het eerste koor trok naar rechts over de muur in de richting van de Mest(As)poort en bij de Bronpoort beklommen zij de

⁵ Noot van de vertaler. Het blijkt nodig hier enigszins af te wijken van wat dr. Rossier geschreven heeft. Hij stelt het voor alsof beide koren zich bij de Mest(As)poort opstelden. De tekst zegt echter dat het ene koor naar rechts in de richting van de Mestpoort trok, en het andere in tegengestelde richting langs de Bakoventoren, enz. liep. Zie o.a. Elb. Bibel; ook het NBG heeft dit.

trede van de stad van David tegenover zich, passeerden het paleis van David en kwamen daarna bij de Waterpoort, die oostelijk de ommuring van de tempel in het zuiden afsloot. In dit belangrijkste deel van de optocht gaf Nehemia de eerste plaats aan "Ezra, de schriftgeleerde" (vs. 36); hij liep aan het hoofd van de stoet. Het is wel treffend in dit boek te zien, hoe Nehemia zichzelf wegcijfert en de minste plaats inneemt tegenover een man met geestelijk gezag die boven hem staat. Door Ezra met onderscheiding te behandelen maakte Nehemia eigenlijk plaats voor het Woord van God, vertegenwoordigd in de persoon van Ezra. Wat hemzelf betrof, die als landvoogd stellig het recht had in het tweede koor de eerste plaats in te nemen, hij volgt daarin achteraan (vs. 38). Dat koor bleef bij de Gevangenpoort ten noorden van de tempel staan. De twee koren verenigden zich tenslotte in de voorhoven van het huis van God (vs. 40) om slachtoffers te offeren en de naam des Heren te prijzen.

"En men verheugde zich, want God had hen verheugd met grote vreugde; ook de vrouwen en de kinderen verheugden zich, zodat de vreugde van Jeruzalem van verre gehoord werd" (vs. 43). Zeker, dit alles evenaarde in het geheel niet de heerlijkheid in de dagen van David en Salomo, maar de vreugde was even groot, want ze was de vreugde van een heilig volk, dat het Woord van God bezat om het te leiden.

In de verzen 44 tot 47 zien we de uitwerking van de wijding van het volk aan God, ondanks de toestand van vernedering waarin het zich bevond. Veel ontbrak er. "Want in de dagen van David en Asaf. in de tijd van weleer. ligt de oorsprong van de zangers, van het loflied en de lofzangen aan God" (vs. 46). De orde ontbrak evenwel niet; ten eerste omdat het volk zijn toevlucht nam tot wat in het begin door David en Salomo was vastgesteld (vs. 45), en vervolgens omdat de ijver, die altijd met grote vreugde gepaard gaat, er toe bijdroeg de leemten aan te vullen (vs. 44 en 47). Zo ziet men hier dan, zij het voor korte tijd, een gevolg van de gemeenschappelijke blijdschap, de praktische beleving van de eerste liefde.

HOOFDSTUK 13 - DE PERSOONLIJKE KRACHT VAN HET GELOOF

Het volk had bij verschillende gelegenheden blijk gegeven van belangstelling en eerbied voor het Woord van God. In het begin van dit hoofdstuk zien we het opnieuw aandachtig luisteren naar wat er uit het boek van Mozes wordt voorgelezen. Zij bemerkten die dag een voorschrift van dit boek nagelaten te hebben, want "men vond daarin geschreven, dat geen Ammoniet of Moabiet ooit in de gemeente Gods mocht komen, omdat zij de Israëlieten niet met brood en met water waren tegemoet gekomen en tegen hen Bileam gehuurd hadden om hen te vervloeken; maar onze God veranderde de vervloeking in een zegen. Zodra zij dan de wet gehoord hadden, zonderden zij al wie van gemengde afkomst waren, van Israël af" (vs. 1-3).

Het is niet verwonderlijk dat de gedachte om zich van Ammon en Moab af te zonderen niet het eerst in de geest van het volk was opgekomen. Deze beide volken waren naar het vlees broedervolken van Israël, en in weerwil van hun verfoeilijke afkomst, voortgesproten uit de "rechtvaardige Lot", die als een broeder van Abraham beschouwd kan worden, en in zekere zin even verwant waren met Israël als de nakomelingen van de "onheilige" Ezaü.

De teruggekeerde ballingen hadden zich reeds afgezonderd van alle vreemdelingen (9:2) en van de volken der landen (10:28), maar tot op die dag hadden zij geen rekening gehouden met dit gemengde volk; met hun aanwezigheid waren zij vertrouwd geraakt. Toch had het Woord van God hen uitdrukkelijk genoemd, maar zij hadden er geen acht op geslagen. Inderdaad zegt Deuteronomium 23 in de verzen 3 tot 6: "Een Ammoniet of Moabiet zal niet in de gemeente des Heren komen; zelfs hun tiende geslacht zal nimmer in de gemeente des Heren komen, omdat zij u bij uw uittocht uit

Egypte op de weg niet met brood en water tegemoet gekomen zijn, en omdat zij tegen u Bileam, de zoon van Beor, uit Pethor in Mesopotamië, gehuurd hadden om u te vervloeken. Maar de Here, uw God, heeft de vloek voor u in een zegen veranderd, omdat de Here, uw God, u liefhad. Gij zult zolang gij leeft nimmer de vrede en het goede voor hen zoeken".

Deze dingen waren ongeveer duizend jaren geleden gebeurd, en het is van belang op te merken dat de tijden die sindsdien voorbijgegaan waren, de schuld van Ammon en Moab niet in het minst kleiner hadden gemaakt. Het vonnis dat God over hen had uitgesproken, bleef gehandhaafd, omdat God de Onveranderlijke is en duizend jaren voor Hem zijn als één dag.

Men meent vaak dat er, zoals in menselijke dingen, verjaring is ten aanzien van de zonde, voorheen ten opzichte van Christus of tegen het volk van God bedreven. Waarom, zo zegt men, moeten die dingen weer in herinnering gebracht worden? Het is al zó lang geleden dat ze gebeurd zijn, dat niemand ze zich meer herinnert. Mogen we er dan thans nog rekening mee houden? Zulke redeneringen vinden altijd instemming bij wat er in onze zondige natuur aan beminnelijks aanwezig is. De gedachte het kwaad door de vingers te zien lijkt op het eerste gezicht erg aanbevelenswaardig, maar dan vergeten we dat we de kwestie van Gods standpunt uit behoren te zien. Wat denkt Hij van de smaad Hem of zijn volk aangedaan? Het is een feit dat Hij reeds in het begin een definitief oordeel had geveld over "al wie van gemengde afkomst waren", en in dit geval had Israël niet te kijken naar wat het zelf betamelijk vond, maar acht te slaan op wat God dacht van de oneer zijn naam aangedaan. De tijd had niets veranderd aan de zonde van Moab en Ammon, noch aan de plicht van Israël zich van hen afgezonderd te houden. Wat de vreemdelingen en de volken van de landen betreft, in Deuteronomium was bevolen hen volkomen te verdelgen, geen verbond met hen te sluiten en hun geen genade te bewijzen. Ook mochten de Israëlieten zich niet met hen verzwageren, opdat zij het volk niet tot afgoderij zouden brengen (Deut. 7:1-4).

Nu was dit hier het geval niet ten aanzien van Ammon en Moab; en wat de onheilige huwelijken aanging, die had het volk reeds veroordeeld en zich ervan gereinigd (Ezra 10). Het ging er meer om die beide volken niet langer als een deel van de gemeente des Heren te beschouwen. Zodra het volk dan ook de woorden betreffende Ammon en Moab gehoord had, zonderden zij het gemengde volk van Israël af. Helaas had de hogepriester Eljasib zelf tevoren een voorbeeld van ontrouw gegeven en zowel zijn bevoorrechte positie als zijn gezag maakten die afwijking van de wet des te gevaarlijker. Eljasib was een bloedverwant van de Ammoniet Tobia, die in hoge gunst stond bij de aanzienlijken van Juda, zijn eedgenoten. Hij was, zoals we al eerder gezien hebben, de schoonzoon van Sechanja, de zoon van Perekja, een man van priesterlijk geslacht (6:18), misschien dezelfde persoon die zich tegen het wegzenden van de vreemde vrouwen had verzet (zie Ezra 10:15). Bovendien lezen we in vers 28, dat een kleinzoon van Eljasib de schoonzoon was van de Horoniet Sanballat, een Moabiet. Zo had het geestelijk hoofd van twee kanten het gebod van Mozes geschonden, n.l. door een politiek verbond met Ammon (want er wordt niet gezegd dat hij een zwager was van Tobia), en door huwelijksverbintenis met Moab.

Het verbond met Tobia had Eljasib ertoe gebracht hem niet alleen een plaats te geven in de vergadering van Israël maar ook een woning in het huis van God! Hij had voor hem een kamer ingericht "waarin men tevoren het spijsoffer, de wierook, het gerei, en de tienden van het koren, van de most en van de olie, het wettige aandeel van de Levieten, der zangers en der poortwachters, en de heffing der priesters placht te brengen" (vs. 5).

Had Eljasib in het eerst, evenals het volk, in onwetendheid gehandeld, iets dat voor een hogepriester reeds niet te verontschuldigen was, evenmin had hij het voorbeeld van de vergadering gevolgd; zij had op het horen van de wet dadelijk het gemengde volk van Israël afgezonderd. Wat een schande voor het geestelijk hoofd van het volk' van God! Hij alleen had

zich boven de wet van God geplaatst, boven het geschreven Woord door een ergerlijk voorbeeld te blijven geven, en het volk had hem laten begaan!

De terugkeer van Nehemia was ervoor nodig om aan dit heiligschennend misbruik een eind te maken. Gedurende de tijd dat deze dingen voorvielen, was hij bij de koning in Susan, daar zijn verlof verstreken was (vs. 6; vgl. 2:6). Maar toen hij terug was, kon zo'n toestand hem niet ontgaan. En al werd die door allen geduld, voor Nehemia was dit onmogelijk. Deze man Gods aanvaardde geen enkele verontschuldiging van het kwaad; hij hield geen rekening met de positie van hem die het bedreven had, en spaarde hem niet. Onmiddellijk reinigde hij het huis van God, de kamers die bezoedeld waren door de aanwezigheid van die Ammoniet, en gaf ze hun oorspronkelijke bestemming weer terug, nadat hij al het huisraad van Tobia naar buiten geworpen had.

Maar wat een gevolgen had de zonde van Eljasib, van een man van aanzien, met zich meegebracht in alles wat met het heiligdom verband hield! De tienden waren nagelaten sinds de dag dat er geen plaats meer was om ze op te bergen, en omdat het de Levieten en de zangers op die manier aan de nodige levensbehoeften ontbrak, waren zij elk naar hun akker gegaan. Zo had de dienst van het huis van God geleden onder de afwezigheid van de Levieten. Die ene zonde had onberekenbare gevolgen gehad voor wat het middelpunt van het godsdienstig leven van het volk was. Nehemia nam tegenover deze wanordelijke toestand geen aarzelende houding aan, evenmin als hij dat had gedaan ten aanzien van de kamer van Tobia. Men had het huis van God aan zijn lot overgelaten, er mocht niet langer gedraald worden. De eerste energieke daad kon niet anders dan een tweede oproepen. Nehemia brengt de leiders bij elkaar en zet hen weer op hun post (vs. 11). Hij vertrouwt de uitdeling van de tienden toe aan mannen uit de priesters, wetgeleerden en Levieten, d.w.z. aan diegenen onder hen, wier diensten hen in onmiddellijke

verbinding brachten met het huis van God, en daarnaast aan mannen "die betrouwbaar geacht werden".

De ontrouw in hoge kring begaan had nog iets anders ten gevolge gehad; we mogen tenminste aannemen, dat het in de verzen 15 tot 18 vermelde feit noodwendig moest volgen op het verslappen van de dienst. De sabbat werd niet meer in acht genomen! Wat de Levieten betreft, had het volk al heel gauw nagelaten wat het in betere dagen door de eerste liefde gedreven, voor hen gedaan had (12:47). Maar erger was dat het nu ook ten aanzien van de sabbat te kort geschoten was in hetgeen het bij de vernieuwing van het verbond zo plechtig op zich had genomen (10: 31) . De sabbat was een instelling in de wet van essentiële betekenis. Dit gebod was het enige van de tien dat niet op een zedelijke basis berustte. Het was eenvoudig de uitdrukking van de wil van God en van zijn Woord, die het hadden ingesteld. De sabbat diende als "een teken tussen God en de Israëlieten voor altoos". Het in acht nemen ervan was slechts een kwestie van gehoorzaamheid, zonder dat men er redenen bij kon aanvoeren die iets met het geweten te maken hadden; hierin lag nu juist zijn voornaamste betekenis.

Wat deed Nehemia nu? "In die dagen zag ik in Juda mensen die wijnpersen traden op de sabbat en vrachten koren binnenhaalden en op ezels laadden, alsook wijn, druiven en vijgen en allerlei last, en deze op de sabbatdag naar Jeruzalem brachten. Ik gaf een waarschuwing toen zij levensmiddelen verkochten. De Tyriërs die daar woonden, brachten vis en allerlei koopwaar en verkochten ze op de sabbat aan de Judeeërs, zelfs in Jeruzalem" (vs. 15 en 16). De zorg voor persoonlijke belangen, het jagen naar winst, had de Joden van het grote gebod doen afwijken, en als gevolg daarvan lieten zij toe dat vreemdelingen, de Tyriërs, hetzelfde deden. Eigen welzijn, de gemakken van het leven, pasten zich aan bij deze overtredingen. Zij waren ertoe gekomen zelf de sabbat te ontheiligen en lieten hem ten eigen bate door de Tyriërs ontwijden.

Dit verwijt Nehemia de leiders van het volk, en handelt dan jegens hen zoals hij in de eerste plaats jegens het hoofd van de priesters gedaan had. "Toen onderhield ik", zegt hij, "de edelen van Juda hierover en zei tot hen: Wat doet gij daar voor slechts, dat gij de sabbatdag ontheiligt? Hebben ook uw vaderen niet zo gedaan en heeft onze God niet daarom al deze rampspoed over ons en over deze stad gebracht? Zult gij nu nog heviger toorgloed over Israël brengen door de sabbat te ontheiligen?" (vs. 17 en 18). Hij beperkt zich echter niet tot deze berisping; hij sluit de poorten van Jeruzalem vóór de sabbat (vs. 19). Waarvoor dienden de poorten dan die hij met zoveel volharding geplaatst had, als zij open bleven staan voor kwaad en overtreding? Hij neemt dat kwaad onder handen zonder enige verschoning. Aldus gaat Gods gezag te werk, wanneer we ons daardoor laten leiden. Nehemia neemt geen halve maatregelen, nu het er om gaat het Woord van God te doen eerbiedigen.

In de verzen 23 tot 28 ontmoeten we een ander gevolg van Eljasibs ontrouw. Terwijl de meerderheid van het volk zich gereinigd had, was een zeker aantal van hen weerspannig gebleven. De ogen van de ijverige dienstknecht hadden hen spoedig ontdekt. Al werden de Ammoniet en de Moabiet niet langer in de vergadering geduld, er waren nog afzonderlijke personen die de huwelijksbanden met Ammon en Moab niet verbroken hadden, daarin aangemoedigd door wat er in Eljasibs familie voorkwam (vs. 28). Zij hadden al grote kinderen, die geen Judees kenden en de Asdodietische taal spraken, want bij die twee volken was nog een ander gekomen, het Filistijnse, en Asdod behoorde tot het gebied van Filistea. Zo waren er in Israëls gezinnen personen opgenomen, behorende tot de drie volken die Gods volk onafgebroken vijandig gezind waren (zonder nog van Edom te spreken), en zij hadden er kinderen verwekt naar hun beeld. Verbintenissen met de wereld strekken Gods volk nooit ten voordeel, en we zien hier niet dat de Asdodieten Judees geleerd hadden. Nehemia heeft geen medelijden met deze mannen, die zo kort na een plechtig verbond op zulk een wijze konden handelen. "Ik onderhield hen

hierover, vervloekte hen, sloeg enigen van hen, trok hun de haren uit en bezwoer hen bij -God: Gij moogt uw dochters niet aan hun zonen geven en geen van hun dochters voor uw zonen of voor uzelf nemen" (vs. 25). Hij toont hun waartoe dergelijke verbintenissen Salomo, de grootste van Israëls koningen, hadden gebracht. Juist bij de Moabieten en Ammonieten had hij in de eerste plaats vrouwen gezocht en zich tot haar goden gewend (1 Kon. 11:1-8).

Wat moest er nu nog gedaan worden? De zoon van Jojada, de kleinzoon van Eljasib, van zich weggagen! "Gedenk, mijn God, dat zij het priesterschap en het verbond van het priesterschap en van de Levieten hebben bevlekt" (vs. 29). Zo werd van dit ogenblik af het volk "van al het vreemde" gereinigd (vs. 30).

Nehemia wist dat zijn trouw beloond zou worden. Hij had dit alles dáárvoor niet gedaan, maar was ervan overtuigd dat de Here trouw was en aan zijn dienstknecht zou denken. Zeker, van 's Heren zijde had hij er geen recht op, maar hij wist dat Hij met de trouw van de zijnen rekening houdt, en dat Hij, als het ogenblik van de beloning gekomen is, graag tot hen zegt: "Well gedaan, goede en trouwe slaaf, over weinig zijt ge trouw geweest, over veel zal Ik u stellen". In dezelfde geest kon Paulus zeggen: "Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Overigens ligt voor mij gereed de kroon van de gerechtigheid, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij in die dag geven zal".

Mochten ook wij aan het eind van onze loopbaan, evenals de trouwe Nehemia kunnen zeggen: "Gedenk mij!" (vs. 14, 22 en 31).

Heeft de gereinigde toestand die in dit hoofdstuk beschreven wordt, lang geduurd? Het is wel verootmoedigend te moeten erkennen dat hij van korte duur is geweest. Maleachi die - daaraan valt niet te twijfelen - kort na de door Nehemia verhaalde gebeurtenissen profeteerde, toont ons dat er bij de onverschillige houding van de priesterschap voor de dienst van God, op grote schaal nog bijgekomen was verachting van het

huwelijk, door God ingesteld, een verachting die de verontwaardiging van Nehemia had opgewekt.

Dit alles bevat een ernstige les voor ons. Het grootste gevaar dat de Vergadering van God in deze wereld bedreigt, is juist gelegen in de verdraagzaamheid ten opzichte van "het vreemde volk". Zij is inderdaad de hoofdoorzaak van het verval van de gemeente. Het is betrekkelijk gemakkelijk zich af te zonderen van "de kinderen van de vreemde", in feite van "de wereld", en het gevaar hen na te volgen is minder groot dan dat van het wandelen met wie eenzelfde belijdenis hebben en ogenschijnlijk van dezelfde oorsprong zijn, maar die het geloof niet deelachtig zijn. Zij menen recht te hebben op een gemeenschappelijk arbeiden voor God, en onder de dekmantel van de christelijke belijdenis, verlokken zij de ware gelovigen door verbintenissen die zeer voordelig schijnen.

De Heer moge ons voor deze geest bewaren en ons bevrijden van dergelijke verbindingen. Het resultaat ervan is altijd een geestelijke verzwakking, die verder gaat dan de grenzen van de familierelatie, zich uitbreidt over het gemeentelijk leven en de eer van God en de reinheid van zijn huis in deze wereld, aantast.

Het boek Nehemia leert ons hoe de gelovigen behoren te zijn in deze zware tijden, waarin de achteruitgang niet meer te herstellen is. Het is thans zaak God te verheerlijken te midden van het verval, dat alles wat in het begin was, helemaal veranderd heeft. Toch wordt het gezag van Gods Woord nog door velen erkend en hooggehouden en dit is een karakteristieke trek in tijden van verval. Want we zien inderdaad hoe ook sinds Ezra's komst te Jeruzalem het Woord van God bij elke gelegenheid een grote rol speelt, dat er naar geluisterd en dat het naar waarde geschat wordt. In het boek Nehemia zien we dat het volk zijn toevlucht neemt tot het Woord en zich eraan onderwerpt. Het "zoals geschreven is" speelt een hoofdrol in dit boek. De wens "om de woorden der wet te onderzoeken", drijft de familiehoofden er toe te komen luisteren.

Het volk zelf vraagt om voorlezing ervan en het schenkt er gehoor aan; Ezra en de Levieten lezen het in aller tegenwoordigheid voor. Zo heeft Ezra, de vertegenwoordiger van het Woord, ook de leiding bij de inwijding van de muur. Ten slotte zien we in het zojuist overdachte hoofdstuk dat het volk door middel van het boek der wet zijn plichten leert verstaan.

De "geopende Schriften" zijn een van de voornaamste karaktertrekken van Nehemia's boek. Zij komen deze man Gods te hulp bij al zijn actief optreden, maar zijn energiek werk zelf bestaat niet in het onderzoek van de Schriften; dit domein behoort eerder tot de dienst van Ezra. Deze laatste zou men de man van de verootmoediging kunnen noemen, maar die verootmoediging sluit zijn ferme voornemen om het volk er toe te brengen zich van het kwaad af te zonderen, in het geheel niet uit. Ezra is bovendien de man die het Woord van God weer in ere herstelt. Door het hele boek Nehemia zet zich de grote betekenis van de Schriften voort, hetzij door Ezra of door de spontane aanvaarding ervan door het volk.

Wat de persoon van Nehemia aangaat, zien we hoe hij van het begin af een onafgebroken werkzaamheid ontplooit tot herstel en verdediging van het kleine hoopje volk. De enorme arbeid van de wederopbouw van de muren hangt helemaal van zijn initiatief af. Zijn ijveren tegen het kwaad is echter even vurig als die voor het goede. Hij onderhoudt de edelen en familiehoofden die hun broeders afpersten en geeft persoonlijk een voorbeeld van zelfverloochening, want ijver zonder deze laatste is van weinig waarde. Hij is de eerste die het verbond tekent, en onderwerpt zich trouw daaraan. Bij de inwijding neemt hij de laatste plaats in en geeft Ezra de eerste. Ten slotte toont hij een daadkracht die van geen schipperen weet, als hij ziet dat het kwaad de vergadering binnensluipt onder bescherming van de hogepriester zelf. Zonder enige aarzeling, noch respect voor Eljasib, werpt hij alles wat van Tobia is, naar buiten; Hij berispt de leiders over de behandeling van de Levieten, zoals hij hen tevoren had onderhouden over de manier waarop zij hun broeders hadden bejegend. Hij komt op voor het houden van de

sabbat en twist met de edelen van Juda; hij vermaant de handelaars die op die dag hun koopwaar naar Jeruzalem brachten. Hij twist, hij vervloekt, hij slaat zelfs hen die in weerwil van hun eed de vreemde vrouwen niet verstoten hadden. Van Nehemia kan gezegd worden wat van Een die groter was dan hij en van wie hij niet waardig was de schoenriem te ontbinden, geschreven staat: "De ijver van uw huis heeft mij verslonden". Evenals de Goddelijke Meester wist ook hij een gesel van touwen te maken om de verkopers en hen die het priesterschap ontheiligd hadden, weg te drijven.

Zo'n ijver is ook noodzakelijk in de dagen die wij beleven. Hoe vaak hoort men zeggen: Laten we het kwade maar verdragen, laten wij het niet oordelen maar wachten totdat God het oordeelt. Dat zijn schoonklinkende woorden, maar daarom niet minder gevaarlijke. Wat zou er van de vergadering van Israël zijn geworden als Nehemia prat gegaan was op zulke beginselen? Laat hij ons ten voorbeeld zijn, maar volgen we vóór alles het voetspoor van Christus. De kracht van de Heilige Geest behoeven we evenzeer als de liefde en de genade; de een moet de ander niet de plaats afstaan, beide zijn even nuttig voor de welstand van het volk van God. Deze eigenschappen zijn in de boeken Ezra en Nehemia nogal gescheiden. Mannen Gods vertonen in 't algemeen de een of andere karaktertrek op in het oog lopende wijze; zo de energie van een Petrus, de mildheid van een Johannes; en in latere tijd, als minder groot voorbeeld, de moed van een Luther en de gematigdheid van een Melancton.

Alleen in Christus waren alle eigenschappen van de dienstknecht Gods onlosmakelijk verenigd en volmaakt in evenwicht. Zijn ziel was, zoals iemand eens gezegd heeft, een klavier, waarvan elke toets op het gewenste moment zijn klank liet horen, zodat een volmaakte harmonie tot stand kwam onder de vingers van de soevereine Meester, die er wonderschone en goddelijke akkoorden uit deed opklinken!

Oude Sporen 2009

